Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«С В Е Т») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера дениз ● ШОАТТА, 29 октябрь, 1977 шу. ● № 130 (5797). ● Мах 2 кеп.

ЮБИЛЕЙНИ ВАХТА ТОЛАМЕ ЧАКХЪЯККХА!

ХАНАЛ ХЬАЛХА БУВЛАРАШ

«Юбилейни вахта толаме чакхъяккха» яхача девизагIа къахьегачу «Промавтоматика» Iилман - производственни объединене опытни заводо болхлошна дика къахьегама совгIат кийчдаьд Сийлахь - йоккхачу Октябрьски социалистически революце 60 шу дузача цIейна. Цу дезача ден сийна тIаьйца декхараш тIехкхочуш а деш, товарни продукци арахецара итт бетта план 17 октябре кхочушъяьй цар. ПланагIа лаьрхIачул совгIа арахецаргья 120 эзар сома мах болу тайп - тайпана продукци. Продукци махьала яккхара пачхьалкхен план 19 октябре кхочушъяьй. Укх юкедиса дейошка планагIа лаьрхIачул совгIа махьала йоккхаргья 170 эзар сом мах бола продукци.

Технико - экономически хьокхамаш товдара тайпа хиина декхараш а тIехкхочушдеш завода коллективо. Заданел совгIа пачхьалкхенна 32 эзар сом пайда баьб. Къахьегама овсарле лакхъяра задани 101,6 процент кхочушъяьй.

Уж толамаш доххача заводе цехашта юкъе яьржача социалистически яхье хьалхара моттиг яьккхай Коновалов Михаил Александровича кулгалдеча электронно - монтажни участке коллективо Дубровин Александр Андреевича керте латтача гальваника участка коллективо. Цар эгара кьалха кхочушдийр итт бетта задани.

* * *

Сийлахь - боккхачу Октябра 60 шу дузача ден сийне тIаьйца декхараш тIехкхочушдара тIаьIертта къовсам лоаттабаьб Грозненски мехха комбинате болхлоша. Шерра социалистически яхь а йоаржаьь шоай торонехя кхочмамехи биэза пайде ийбаьб цар. Цу духьа ханал хьалха кхочушдаьд комбинате коллективо Октябра цIей сийна а юбилейни шера а тIаьйца хиина социалистически декхараш. Товарни продукци арахецарен из махьала яккхарен итт бетта план 24 октябре кхочушъяьй цар. Шера тIаьйцача декхарех планал совгIа 150 эзар сома махьа продукци махьала яккха лаьрхIа хиначу итт бетта заданел совгIа комбината болхлоша махьала йоккхаргья 210 эзар сома махьи тайп - тайпана продукци.

Къахьегама овсарле лакхъяра итт бетта задани 102,8 процент кхочаш а еш, соакка укх хана хиначул 3,2 процент лакхъяьй из. Цун котах кийчъяьй планал совгIа ара мел хиййа продукци.

Кхомбара тIехье а чIоагIа къовсам лоаттабу цар. Цех докиха беркат дьваьд. Укх шера кхоьаьй 25 тонн бедал, 8 ток дизельни доагор, итташ эзараш киловатт - сахьат электроэнерги.

«ХIара балха денна—дикала Знак» яхача девизагIа комбината цехашта юкъе яьржача социалистически яхье укх юбилейни шера хьалхара моттиг дIа ца хецаш хьайоагIа Овчарук Валентина Тимофеевнас кулгалдеча булочни цеха коллективе. Цо итт бетта план 18 октябре кхочушъяьй. ХIьата заданел совгIа арахецаргья 115 — 120 эзар сом мах бола булочни изделеш.

Иштта дика къахьегаш ба Михайлова Ульяна Ивановнас кулгалдеча кондитерски цеха болхлой. Цо итт бетта планал совгIа арахецаргья 16 тонн вафельни изделеш. Уж хул шера тIаьйцача декхарех планал совгIа арахеца лаьрхIачул цкъан ахаэзен дукхагIа. Шоай къахьегама толамаш цар хетаду Октябра цIейна.

Б. КОСТОЕВ.

Дика хьокхамаш гойташ накъабоьх Сийлахь - йоккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дузача денна Урус-Мартановски района «Гойтен» совхоза хьайбаш леладераш. Иштта, шера план 1500 тонн йолаш 24 октябрь тIакховчаш 1460 тонн шура ехкай цар пачхьалкхенга.

Дийнахьа юкъера лаьрхIача 4,1 - 4,2 тонн шура йокх цар хIанз пачхьалкхенга. ЛаьрхIачо гуш да цIей тIаккхача йисача юкъа кIезигагIа яле ххы а 41 тонн шура йохка цар вIаштIехьдаргхилар. ХIаьта шера план кхоачашъяра из тоъам болаш а хургья.

Ферма болхлой хьокхамий улго хьахьокх доаркашта юкъе яьржача яхье хьалха СССР Лакхехьарча Совета депутат, Ленина, Къахьегама ЦIеча Байракха ордений кавалер Умхаджиева Малика йолга. План 1830 йолаш хIанзле 3900 килограмм совгIа шура яьккхай цо хIара Iаттагара. Цул дукхагIа шура яьккха доарка иц совхозе а районе а. ХIара Iаттагара 3400 килограмм шура яьккхай Маликаца ферме яхь леяйча Накаева Хаамана. Из яхье кхоалагIча моттиге я, хIаьта шоллагIча — хIара кхоабача Iаттагара дукха хIама яа эшаш 3500 килограмм шура

ДИКА ЯЬЙ IАН КИЙЧО

Кхоъ шурий ферм я боахаме. Царна юкъе яьржача яхье хьалха Эльжуркаев Бай-Iале кулгалду «Херсонская» яаар я. Укх тIехьарча кхаь-дйъ шера яхье хадавза хьалха йолаш хьайоагIа цун коллектив. ХIаьта «Херсонская» аьйна цIи тиллай Херсонски областа хьайбаш лэладеркхица кхь лелаяр бахьан долаш.

Сийлахь - боккхача Октябра 60 шу дизара толамца накъабихара духьа тIаьйца хиина социалистически декхар цу ферма къахьегамхоша кхочушдаь дукхе ха я. Иштта, шера план 610 йолаш 24 октябрь тIакхоачаш дукха хIама ца эшаш 640 тонн шура дIаелар цар пачхьалкхенна. Дега боккха тоам беш да кэ соахка цу хана дIасние хиначул 73 тонн дукхагIа хилар а. Уж толамаш даха карагIдоалийт ферме барт, цхьоагIо хиларо, шийца пхьана болх беш волчоа дикача хьехамца, гIуллакхаца кхакъостал де хIорадар кийча хиларо. Повкъоста, коллектива хьалхашка шийбехктокхам кхетабу хIаране. Цудухьа чIоагIа я къахьегама дисциплина.

ЦIенхаштта бахьан доалаш саг балха хьа ца воагIаш е тIехьаьнса моттиг хиннаяц, сона дега а лоагIаш, укх тIехьарча шин шера, — йоах Эльжуркаев Бай-Iале.

Дика йоакхо яьй ферме хьайбаш леладерий болхацара моральни а материальни а безам совбаккхара, балха а салаIара а хьалаш лертIа вIаштIехьдахара. Иштта, хоза кийчъяь цIе уголок я ферме. Цига я телевизор, газеташ, журналаш ихьдар.

ьккха Хабилаева Минат. Хььнала къахьегарах, яхье каллиза хьалха хиларах цу кхаь доаркана ахчан премия ца луш цхьа бутт дIабалэбов укх шера.

Болх беш я ферме помещенешкара дукхаш арайоаэ ерриге транспортераш, хьайбашта хий меладу установкаш. КIнига тохаза кхьа кор бIаргадайзар сона хьайбай помещенешка хьожаш лелаш. Кхоачамболаш дика тоавьй пхIараш. Хьашт доахан латта кIийлеш. Хьайбаш Iангара дака кийчо яра совхозе хьалхле а йоакхо хилар хьаьокх цу гIулакхаша. Иштта, дика кийчбешаб Iанга кьоче фермашка а.

Кхоачамболаш доакъар доаиш дукха хелоаш да йийзар дIадахача шера цу боахама къахьегамхой. Цудухьа соахкарчул дукхагIа а долаш укх шера доакъар Iелашдаьд. Цу хьакъехьа башха доккхий толамаш даха карагIдаьлар шоллагIча отделене Муцаев Хьумида кулгалдеча бригада къахьегамхой. Иштта, доакъара дIайийнача свеклай хIара гектара тIара 600—700 центнер, ябакхий — 500—550 центнер чуера цар. Из хьувкъам планагIа чуйца беца хиначул шозза хIана бац аьнна дукхагIа ба.

Сирос йоллаш свеклай лорлех, ялата чуйцача хьажкий гIадамех пайда ийцар совхозе, йол дIайийнача баьдех IайагIьячул совгIа лоаман даьгIенашка кийчийр.

Иштта, юкъера а ца дувлийташ, йоакхаа продукци лох а ца еш, хьайбаш Iангара дахара лертIа кийчо яьй укх шера совхоза къахьегамхоша.

М. ХАМАТХАНОВ.

Рапорт деннад

Сунженски района къахьегамхоша ши да хьалха рапорт деннад Сийлахь-боккхача Октябра сийна тIаьйца декхараш кхоачашдеш ялата коартоли пачхьалкхенга йоахарах.

КПСС ЦК октябрьски Пленумей СССР Лакхехьарча Совета сесси материалашца, ший мехка керлача Конституци дегаш гIоздахьача къахьегамхоша, заданетIа 23420 тонн ялат дIадала дезача дIаденнад 23750 тонн, цу дьакъе 4500 тонн хьажкIаш а йолаш.

3600 тонн коартол йохка езаш хиначча Даьхенна сипай 3700 тонн. Района боахамашта юкъе ялат дукхагIа даккхара яьржача социалистически яхье хьаьдхле яьккхай XX партсъезда цIеча Эскаре цIерагIча «Победа» колхозий коллективаша. Коартолаш хьалхсечи къаьстта дикача толамашца белгальяьннай «Путь к коммунизму» яхача колхоза Амриев Хьамиди бьцадаарий бригадев Лебеденко Леонида мехотрядев коллективаш. Цар хIара гектара тIара чуийцай 280 центнерага кхоачаш коартол.

Октябра юбилея сийна тIаьйна дерзта декхараш ханал хьалха кхоачашдара оаргагIбьвнаб района къахьегамхой.

С. ШАДИЕВ.

Ачхой-Мартана кхашкара хоамаш

«Бамутский» совхозе дикагIчарех цаI я Ибрагимов Ахьмада кулгалду бьцадаараш сомаш кхебу бригада. Цун я 44 гектар сомаш беш. Цигара дика хьувкъам чубара шоай ерриге торонаш оарцагIьахка къахьайгар шу доаладенначча хьалхарча денойка дени. План 337, социалистически декхар 424 долаш цар пачхьалкхенна дIабелар 468 тонн сом.

Из толам боахкаш хьикере дакъа лаьцар Ибрагимова Зайнапа, Агабеева Маас, Шахбатырова Зинас, кхычар.

Дика хьокхамаш гойташ накъаболх Сийлахь - боккхача Октябра 60 шу дузача денна бригада бьцадаараш кхедераш а. ТIаьйцача социалистически декхарел 18 тонн дукхагIа а долаш 468 тонн бьцадаараш дIаделар цар укх шера пачхьалкхенна.

ХIанз хоаш чуэшаш ба бригаде. Шера планагIа 46 тонн боахка безача хIанзле дукха хIама ца эшаш 85 тонн хоаш дIабенаб пачхьалкхенна.

* * *

Сийлахь - йоккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дузача денна дикача хьокхамашца накъабахара духьа яьржача яхь юкъе а баха толамца къахьегаш хьабоагIа «Самашкинский» совхоза кхаш леладераш.

Иштта, цу боахаме укх шера кхейир 250 гектара тIа хьажкIаш. Уж укх деношка чуерзаьь кьнай. План 26, хIаьта социалистически декхар 30 центнер йолаш хIара гектара тIара 40 центнер фуальъа хьажкIаш чуера цар. ХьажкIаш леладеча звенашта юкъе яьржача яхье хьалхара моттиг Хатурлаев Ахьмада кулгалдеча звенос яьккхар. ХIара гектара тIара 45 центнер совгIа фуальъа хьажкIаш чуера Ахьмада ший повкъосташа.

Дика хьувкъайнар совхозе силоса дIайийна хьажкIаш а. ХIара гектара тIара 301 центнер моша доакъар даьлар план 160 центнер йолаш.

Укх деношка сихбенна 250 гектара тIа дIайийна хиний шекара свеклаш чуэцаш ба боахама механизатораш. ХIара гектара тIара юкъера лаьрхIача 251 центнер йоал. Из я планал 51 центнер совгIа.

ХIанз гуранэа юо культураш дIаюаш, зиба латта оалаш ба совхоза кхаш леладераш.

* * *

ИтталагIча пятилетка кхоалагIча шера хьувкъама лара йоллаш ба «Орджоникидзевский» совхоза Назыров Сальуде кулгалдеча № 7 йолча бригада сомий бешамаш лелаераш. ХIара гектара тIа кхоккха центнер лоархIош, 38 гектар моттиг дIалоацача беша калийна тух, суперфосфат тесай цар хIанзле. Из болх сиха а дика а чакхбьекхар механизаторо Хаджиев Мовсара. Цун тIехьа гIаний мутIараштa юкъера лаьтта ахара, шоай агрегаташ араяьхар кхыча трактористаша а. Совхоза кулгалхой кьаьстта раьза ба Магомедхаджиев Сульяна беча балха. Норма 5 гектар йолаш дийнахьен бува юкъера лаьрхIача 6—7 гектар лаьтта оах цо.

А. ЗАИНУТДИНОВ.

Грозненски металлотара заводе дукха болхлой ба хIаиалехьа пятилетка хьалхарча шин шера задани кхочаш я яь, Октябра цIей сийна тIаьйна хиина социалистически декхараш толамца кхочаш тIехкхоачашш дань. Цар цIераш йоахача хана эгара хьалхарчарна цIи йовкх къахьегама ветерана, ийсалагIча пятилетка ударника, станочника Букреев Виктора. Иштта дика къахьегаш долаза социалистически яхье хьалхалатташа ба металл теда резчикаш Темергириев Зайнды, Хабилаев Iабаулла, станочница Муслимова ПаьтIамат. Шоаш юкъа продукци дикен тIехдикен мара я ца хулийташ хIара сменагIа нормаш 130—140 процент кхоачашъю цар. ТоъалхаI я цар пятилетка кхоалагIча шера чотах къахьега.

Ший декхараш даим цIенен дизаш кхоачашдеш я лаборантка, комсомолка Исмаилова Зура. Цо из анализаш цхьаккха даккха гIалат доацаш хуъ.

СУРТА ТIА: (аьрдехьара аьттехьа) станочник В. Букреев, резчик З. Темергириев, станочница П. Муслимова, резчик I. Хабилаев, лаборантка З. Исмаилова.

И. ПЛИЕВА сурт.

СОВЕТСКО-ИНДИЙСКИ ДЕКЛАРАЦЕНА КУЛГАШ ЯЗДАР

26 октябре Йоккхача Кремлевски дворце КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председателa Л. И. Брежнева Инде Премьер-Министра М. Десаия кулгаш яздир цхьана оттаьчча советски-индийски декларацена.

Кулгаш яздеш цига бар вовкъостий Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, М. А. Суслов, Д. Ф. Устинов, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, К. У. Черненко, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, М. В. Зимянин, Я. П. Рябов, К. В. Русаков, СССР Министрий Совета Председателa заместителаш, СССР министраш, кхы бола официальни нах.

Индийски оагIонгахьара бар Инде кхыча мехкашцарча гIулакхий министр А. Б. Ваджпаи, Премьер-Министра улув баьна бахка кхыбола пачхьалкхен деятелаш, СССР-ра Инде посол И. К. Рудерали.

(ТАСС).

РЕВОЛЮЦЕ ТУРПАЛАШ ДАГАЛУВЦАШ

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дузаш «Знак почета» орден лелаеча Нохч-ГIалгIай историе, социологен философен институто (ЧИИИСФ) йир Тийрка тIа советски Iаьдал бахьан къовсам лоаттабаьча цIи хетаьча А. Д. Шерипова Н. Ф. Гикалон ваь 80 шу дизара хетаь Iилман конференци.

«А. Д. Шериповен Н. Ф. Гикалон революцьонни болх» яха доклад йир института директора заместителa А. Г. Попова.

Цул тIехьагIа къамельаш дир. ЧИИИСФ Iилман болхлочо А. З. Вацаева ший къамель хетадир «А. Д. Шерипов — революце трибун» кхача темана; Нохч-ГIалгIай госуниверситета СССР историе кафедра йоккхагIча преподавателa М. М. Пархоменкос — «Н. Ф. Гикало исторически литературан юкъеи хIанзарчар цун бу махи; ЧИИИСФ революци хилалехьарча хан-юкъа сектора йоккхагIча Iилман болхлочо А. А. Хизриева — «А. Д. Шерипова историко-философски уйлаш», краеведене республикански музея йоккхагIча Iилман болхлочо Н. Н. Музаева — «Н. Ф. Гикало «БIаь ден тIемашка Грозне оборона вIашагIъеллари»; «Знание» республикански общества правлене председателa заместителa А. А. Салмова — «А. Д. Шерипови Гойтински Совети»; ЧИГУ советски хан-юкъа историе кафедра доцента З. А. Гойговас — «Н. Ф. Гикало — Терски цIеча повстанчески эскарий группа командующи» ЧИИИСФ советски хан-юкъа историе сектора Iилман болхлочо М. Н. Музаева — «Антиденикински восстани кийчъеш А. Д. Шериповен РКП(б) Грозненски къайлагIча комитетон цкьалабаь болх»; КПСС Нохч-ГIалгIай обкома партархива заведующе Т. В. Плетневас — «Н. Ф. Гикало — цIа хеза партийни советски болхлой» СССР Iилмай Академе СССР историе Институтa аспирантa А. М. Бугаева — «А. Д. Шерипови нохчийн гIалгIайн халкъий пачхьалкхенал дIайолаелари»; Шалински района Чири-Юртовски юкъерча школа хьехархочо С. А. Натаева — «А. Д. Шерипов — Нохчий Цle Эскар вIашагIделлари цун кулгалхой»; СССР АН М. Горьке цIерагIча дунен литература институтa стажер-тохкамхочо Х. В. Туркаева — «А. Д. Шерипова эстетически уйлаш».

Уйлаш тIайокхейташ дар А. Д. Шериповен Н. Ф. Гикалоси кулгал а деш революце моастагIашца тIом беш хиначча Къилбаседа Кавказе граждански тIем тIа дакъа лоацаш хиначча Г. А. Дмитриева Iилман конференце дакъа лаьцарашта хьалхашка даь къамель.

Конференце балха юкъе дакъа лоацаш бар Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета председателa заместитель Н. К. Байбулетов, КПСС обкома Iилмани дешара заведенейн отдела заведующи Р. Н. Тимошенко, хIаьта иштта Шерипов Асланбека йиша А. Д. Шерипова Ошаева.

ДНЕПРОПЕТРОВСКИ СИМФОНИЧЕСКИ ОРКЕСТРА КОЛЛЕКТИВАНА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

У К А З

Йоккха гоавл хиларах, Нохч-ГIалгIай АССР къахьегамхошта юкъе музыкальни искусствана хьинаре пропаганда ярхи Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизарца дувзаденнеи Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота дойла Днепропетровски симфонически оркестра коллективана.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

гор. Грозный,
1977 шу. 27 октябрь.

ж. В. П. ДЗАУРОВНЕН Д. И. СЕРОБАБИНАН НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТАШ ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

У К А З

Дукхача шерашка транспорте беркате болх барахи общественни гIулакхаш хьинаре леладарахи Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамоташ дойла:

Дзауров Владимир Павловича — «Грознефть» объединене технологически транспорта Октябрьски управлене водителa.

Серобабин Дмитрий Ивановича — «Грознефть» объединене технологически транспорта Октябрьски управлене водителa.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

гор. Грозный,
1977 шу. 27 октябрь.

РЕСПУБЛИКА ДЕШАЙА ЗАВЕДЕНЕЙ КОЛЛЕКТИВАШТА, ДЕШАРХОШТА, СТУДЕНТАШТА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТАШ ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

У К А З

Республики боахамашка шоаш ца кхобеш къахьегарахи 1977 шера хьувкъам чуэцаш хьинаре дакъа лоцарахи Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен Грамоташ дойла:

№ 7 йолча технически училища хьехархойи дешархойи коллективана,

Медицински училища хьехархойи дешархойи коллективана.

№ 12 йолча профессионально-технически училища хьехархойи дешархойи коллективана.

Булчаева Яхита Джамалдиновнана — медицински училища дешархочoa.

Гончар Елена Ивановнана — Нохч-ГIалгIай пачхьалкхен университета студенткана.

Джанзарова Сапу Абуевнана — Грозненски педагогически училища студенткана.

Исмаилов Салаудин Саидовича — кооперативни техникума дешархочоа.

Маслова Татьяна Владимировнана — 12 йолча профессионально-технически училища дешархочоа.

Пузанков Владимир Дмитриевича — Грозненски мехкдаьтта института студента.

Шиквлова Ирина Анатольевнана — Грозненски химико-технологически техникума дешархочоа.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

гор. Грозный,
1977 шу. 27 октябрь.

ВЕТЕРАНИЙ СИЙДАР

Селхан Iуйрийна Нохч-ГIалгIай краеведчески музее хьийхабар Советски Iаьдал оттадеча цIоагIдечен хьинаре дакъа лаьца бола ветеранаш. Цигара баьцна В. И. Ленина памятник долча а бала эзаш декхар цар.

Цул тIехьагIа А. П. Чехова цIерагIча библиотеке кортош кIайденнa, тIема шерашкен маьршача къахьегамен шоашкара къонахчали деналли гойтарах пачхьалкхено тийннача орденашца, медалашца ноахкош дега бола къоаной-ветеранаш вIашагIкхийттар горда общественностаца.

Укхаза хиннача торжественни собране ветеранашка моарша луш къамаьл дир республика культура министра заместителa А. Г. Митрофанова, ВЛКСМ Грозненски горкома секретара В. Чечела. «Котлоний 60 шу» яха доклад йир краеведчески музея директора Ф. И. Кудусовас.

Ветеранашта Вовсамань Александр Александровича, Алероев Эльмарзий Алебика, Рафаилов Авиалом Игнатовича кхычар дийцар революце кхеяш бахьан шоаш лоаттабаьча къовсамах, шоаш кхувш йоагIача тIехьен кхетам лучча лоацача лаьхьах, дег тIара баркал аьлар партенен правительстваен.

Тахан а тIехьа къоаначаро кхетам балаза шоай хьинар ца кхолечча ветеранашта республикана культура министерствеи краеведчески музеян Сийлен грамоташ совгIаташ делар.

ИНДЕ РЕСПУБЛИКА ПРЕМЬЕР-МИНИСТР М. ДЕСАИ СОВЕТСКИ СОЮЗЕ ХИЛАР

1977 шера 21—26 октябре официальни доттагIлен визитана Советски Союзе хилар Инде Республика Премьер-Министр Морарджи Десаи. Премьер-Министра улув баьнна бар кхыча мехкашцарча гIулакхий министр А. Б. Ваджпаи. Премьер-Министра керттера секретарь В. Шанкар, Инде МИД кхыча мехкашцарча гIулакхий секретарь Дж. С. Мехта, болатен шахтайн министерства секретарь Мантош Сондхи, плановни комиссе советник Лавраж Кумар, Инде МИД бехктокхаме чинаш, индийски пресса викалаш.

Москве волаш Инде Премьер-Министра В. И. Ленина Мавзолейнен Вовзаш воацача салтечун кашашн хьалхашка венокаш ехкар, В. И. Ленин шоай Даьхен кртамукъален ший лоIамагIа хилара бахьан къовсам лоаттабеш вахар дIаденнача миллионаш болча салтийн загалаьца. Морарджи Десаиша байлав хажжа депутатий Московски городской Совета болх, цера цIеноп хьаллдеча районашка хьежар. М. В. Ломоносова цIерагIча Московски Пачхьалкхен университете Премьер-Министр вIашагIкхийтар советски общественноста викалашца, университета профессорско - преподавательски составаца студенташца. Цо хьахьекхар чIоагIлуш доагIа советско-индийски доттагIал. ВIашагIкхийттача хиналашна чIоагIа уйла тIаяхийта ладийтIар Премьер-Министра къамеьлага. Морарджи Десаина дIаделар Московски Пачхьалкхен университета сийлола доктора Iилман степень цунна ялараx дола диплом.

Инде Премьер-Министра цунна хаза баьнна баьхкараш Советски Союзе болаш Москвал совгIа Сочи Киеве хилар. царна вийзар советски халкъа бахара тайп-тайпара оагIонаш экономика, Iилма, культура дакъе цуйна карагIдаьннараш. Уж хьежар хозача моттигашкеи исторически памятникашкеи. Массанахьа а цег тIара безаш тIаьйцав боккха индийски хьаьший. Цо хьагойтар сийлахь-боккхача индийски халкъаяра советски нохьа цIенча дег тIара доттагIали безами.

Визит йолаш КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председателa Л. И. Брежнева КПСС ЦК Политбюро члена, СССР кхыча мехкашцарти Председателa А. Н. Косыгиная, КПСС ЦК Политбюро члена, СССР кхыча мехкашцарча гIулакхий министра А. А. Громыконеи Инде Премьер-Министра Морарджи Десаикеи юкъе хилар безаменен доттагIлени хьале чакхъяьнна переговораш.

Л. И. Брежневеи Морарджи Десаии кулгаш яздир цхьана оттаьчча декларацена.

Премьер-Министра Морарджи Десаи КПСС ЦК Генеральни секретарь, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Л. И. Брежнев и КПСС ЦК Политбюро член, СССР Министрий Совета Председатель А. Н. Косыгин официальни визитаца Инде хьийхар. Баркал а оалаш тIаьйцар цо. Визитий ха дипломатически каналашка гIолла оттаергья.

ДАЬХЕНАХ ДОККХАЛ ДЕШ

НАЗРАНОВСКИ РАЙОН

Чиккъьаниача КПСС Назрановски райкома пленуме дийцар «КПСС ЦК октябрьски (1977 ш.) Пленумен аргІан йозвача СССР Лакхехьарча Совета ворхІалгІча сессен итогаш нов. Л. И. Брежнева цу сессе аьча докладацара хьадоагІа районни партийни организаце декхарашн» яха дош.

Доклад аьча парте райкома хьалхарча секретара С. М. Бекова белгалдаьккхар СССР керда Конституци тІаьхьаро района къахьегамхой хьинкар Іалаьмате чІоагІа айдаьлга, цу дерригача халкъа цІейга уж дика толамаш даьха накъбаьккелга. Района промышленносто нйс бетта планал согІа 600 эзар сом маьхо продукци еннай. Цох ахнеди согІа яр еннай Г. Ахриева цІерагІча «Электроинструмент» заводо. Шоай болх холуш тоабаьб района гІишлоншьеча организацеша а.

Шоай декхарех ворхІабеш хьабоагІа района хьайбаш леладераш а. Цар тІеххкхоачашъю шура, дулх, тха паччахьалкхенга доккхара эаданеш.

Укх деношка района боахамий кхашкара чуйица йоакхаш лаьт хьажкІаш. 33800 тонн хьаьт дурдда аьшна тІайкад декхар кхоачадера тороннш йолаш я.

Къамаьл даьча районни больница керттерча лора Х. Выжегурова, «Назрановский» совхоза тракториста О. Дзортова, № 27 йолча профессионально-технически училища хьехархочо Е. Зубков, горсовета председатела Х. Хидирова, халкъа тІахьожама районни комитета председатела А.-С. Теркиева, кхычар СССР Конституце лоархІамах, из оттаеча КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела, Конституционни Комиссе Председатела нов. Л. И. Брежнева юкъедихьача дакъах шоаш дуцача хана района къахьегамхой тІахьайхар Сийлахь-боккхача Октябра юбилея хІа а доккхагІа дола толамаш даьха накъабахара.

Боахамен политически балха кертторе лостамаш дегІадолладар ларде а дуцаш, тІехьача соцам тІа пленума доакъашхоша дІаэхар шоаш КПСС ЦК октябрьски Пленумен СССР Лакхехьарча Совета ворхІалгІча сессеи материалаш къоабалъелга, шоай дІахо де дезача гІулакхий программа сийна тІаэцалга.

ЛЕНИНСКИ РАЙОН

Наьха творчески хьинар айденнача хьале а хорта болаш къамаьлаш деш д. пакхьашар КПСС Ленински райкома пленум. Цига йийцар КПСС ЦК октябрьски Пленума, СССР Лакхехьарча Совета ворхІалгІча сессе итогаш новкъоста Л. И. Брежнева сессе аьча докладага хьежжа района партийни организацена хьалхашка латта декхараш.

Пленуме доклад йир КПСС райкома хьалхарча секретара Г. Ф. Галковас. Докладчика къаьстта чІоагІа теркам тІабахийта белгалдаьккхар районерча къахьегамхоша чІоагІа дегаш айлена болаш, вай Сийлахьча Даьхенах чІоагІа доккхал деш, дег тІара къоабаленаш дунен тІа эгара хьалхарча социалистически мехка керда Конституци (Керттера Закон) тІаьшар. СССР Конституце тІа дика хьаьсхай вай парте ленински хьаькъале политика, массе боагІорахьара социалистически демократи дегІайаьлаяра, советски наьха ваха хьал дІахо тоадара но еш йоза йоакхо. Кердача Керттерча Законо кхы а чІоагІагІа советски наьха творчески хьинар айду, кхы а дикагІа вай Даьхе тоаяра, йозаяра хьахиагІа цар дог оттайт.

Района промышленносто толаме кхоачашъяьй укх шера хьалхарча нйс бетта продукци араяхайтаре из маьхаш йиккарен алам а хІаьта иштта къахьегама оацарле лакхтара план а. Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара сийна тІаийна социалистически декхараш толаме кхоачашдаьд предприятеш, цехий, бригадаш, участкаш, дукхача коллективаша.

Города районашта иштта яьркхача Октябра цІейна хьалхарча социалистически яхье итогаш Ленински района къахьегамхоша Грозне хургйола октябрьски демонстраци хьалхе бохьо яьккхай.

Докладчича а пленуме къамаьлаш даьча «Красный молот» завода парткома секретара В. В. Капустянова. Грозненски нефтяни производственни объединена генеральни директора А. И. Бабаджанова, Нохч-ГІалгІай аптекоуправлене начальника Н. А. Кормоновас, Нохч-ГІалгІай паччахьалкхен университета факультета декана Ф. Г. Оздоевас, кхычар дег тІера къоабелийр СССР керда Конституци, белгалдаьхар Конституце проект юцачъ хана а хІанз Октябра цІейна гарга гІертача хана а шоай коллективашта кхоагІдула толамаши балха тІехь нийсту ахьадола кхоачамбоацараш.

Дийцача дешах боагІаш бола соцам тІайийцар пленуме хьалхьовчаш чиннараш.

Тахан — комсомол хьахинна Ди

ЛЕНИНА ЦІЕРАЦА

Укх шера вай махко билгалдоккху Ленински комсомола—кагирхой дезачу отряда, Коммунистически парте тешаме резерва 59 шу дизар. Комсомоло хьалхинна ... дохкха кІей а хиина дІаьттад хІинхарча комсомольцашка моттеш, из къоллахьа ... хьалхарчи та а, кІайгвардейцаш кагг а беш къона Советски Іедал ларден лаьттарашта а, бехачу мехкаш эгара хьалхара толбечия социалистически мохк а бах дІаоттабеш баьккарашта а, фашистски гІаьралоех, шоай возихой дІахьалхашна а бета. Даьхе лораеш лаьттараште а.

50 шу йаьха ха ма. аьлабакъда цу кхьад цуне каракІлайнна сийлахьа гІулакхаш доккхий ... Сийлахь-боккхача Октябро айнь байракх сийлена аІахо хьу комсомоло, дешаца а гІулакхана а кхоачашъу Ильича васкеташ. МоллагІа гІулакх комсомолд кьоачича бележашта тахан а тІехьа бІубеша хІатІдаккла йиш а ю доккхагІча боахалга.

ВЛКСМ XVII съезде нов. Л. И. Брежнева аьнад: «Комсомоло хьабелача нилъяга, цу сийлахьча гІулакхашки тахан юхахьежача, аьа йиш бо лаш да вай: кагирхой Ленински Союза еза цІи цо йоккхача сийлеща лелаю».

Халкъа боахама, культура, Іилма, образоване дерригача доакъошка — заводашка, фабрикашка, колхозашкеи совхозашкеи, вузашка, школашка — чІоагІа кулгаш. дІайха дегаш эшаш мел йолча моттигашка къахьегаш ба Нохч-ГІалгІайчен эзараш кагий нахи мехкарйи, шоай низаш тІадерзалаьа цаь КПСС XXV съездо, ВЛКСМ XVII съезда решенеш, иттлагІча пятилетка планаш кхоачашъяра.

Тахапарча дей керттера дезаш а «Эффективностен дикален пятилеткана — къонабаьрий хьинаро творчествой» яхаш.

Цу патриотически болама юкъе дакъа лоац вай республикерча шиъ бІаь кйс эзар комсомольцашеи кагирхошеи. Цар творчески инициативо дІадоладелийтад дукха маьхера дика гІулакхаш. 1977 шера февралe хиннача «Коммунистически идейность, хьинаре ваххара ноанна — хІара комсомольца» яхача Еррисоюзна комсомольски собране кагийча нахеи мехкарашеи Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара баха боаггІача тайпара накъабахар дукха доккхагІдола социалистически декхараш тІаийцар.

Тахан 4000 согІа къоначa производственнико толаме кхоачашъяьй 10-ча пятилетка 2 шера план, 3-ча шера чотах хьаьдег. Царна юкъе ва «Пневмашп» яхача аргунски заводерча механосборочни цеха токарь Амолиев Іумар, Назрановски трикотажни фабрикора вязальщица Дарсигова Дебахан.

Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара баха ма-боаггІара пакъабаха хийхлуча хана республика комсомольски организацешка шерра социалистически яхь яьржар. Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара сийна КПСС ЦК-вга дургдола Ленински комсомола рапорта кІал кулг яздe бокъо яккхар дукха. Из сий дола бокъо яьккхай Назрановски районерча ГІ. Ахриева цІерагІча «Электроинструмент» яхача завода. Пожай-Юртовски районерча Калинина цІерагІча колхоза, Ачхой-Мартановски районерча «Урожайный» яхача совхоза, кхычахьарча комсомольски организацеша.

Республикерча дукхача комсомольцаша шоай хьинарехча къахьегамцен тІехдика дешардеш Кремле шоай сурт дакхийта бокъо яьккхай. Царна юкъе: Грознерча станце локомотивни депо механик Сушков Юрий, Наурски района Шелча Эскара цІерагІча колхозера доярка Кадоева Яха, МагІалбикерча бурув деттача балхой управлене бурильщика гІончa Хадзиева Махьмада Іийса, дукха кхыбараш.

Юртарча комсомольцашта цІенхаштта экзамен а хиина дІаьттар «1977 шерара хьуакъам «чуйнар». Республика кхашка хьинаре къахьейтад 244 комсомольско-кагирхой коллектив а агрегат а. Ялаташ чуэнача доккхий толамаш даьхар хІаране ворхІ-бархІ эзар центнер хьаьт аьрдача Шелковской района Ленина цІерагІча колхозерча Брежнев Николая, Надтеречни района «Надтеречный» совхозерча Батиев Руслана, Ачхой-Мартановски района «Самашкинский» совхозерча Хамидов Іийсас.

ХІара шера доккхай толамаш хоах комсомольско-кагирхой коллективаша, хІаьта уж республика 600 а, царех шин бІаьнге хІаьнхоа ... тІаккхоачаш 10-ча пятилетка 2 шера план кхоачашъяьй. ХІаьта Ачхой-Мартановски района «Урожайный» совхозерча Эдельханов Бауди комсомольско-кагирхой бригадо 4 шера план кхоачашъяьй 29 октябрь хьатІаоттаьш. Халкъа боахамо пландш кхоачашъеча дукха дакъа эацах вай школьникашеи студенташеи. Ахкав, каникулаш йолча хана тІешлой еш, колхозашки совхозашки хидха къахьийгар Нохч-ГІалгІайчен вузашкарча 4 эзар студентой юкъерча специальни дешара заведенешкарча дешархочой, школай лакхерча классашкарча 50 эзар дешархочо. Дукха школьникаша гул а даь дергал 2,5 миллион сом маьха баьпадараши сом.

Коммунизм хьальеча республика комсомольски организацеш лоархІам лаккбеш йола башхадика форма а хиина дІаьттай «КПСС XXV съезда решенеш — кхоачашъергья!» яха Еррисоюзни Ленински зачет. Цо хІара декхарча практически гІулакхашца дувзадалийтад марксизм-ленинизм Іомаелга. КПСС XXV съезда материалаш дикагІа Іомаяре новкъостал даьд. Дика трламаш а хиина дІадоладелланна Дагестана, Къилбаседа ХІирийчен, Черски-Балкхаройчен, УССР Херсонски областа кагирхоипа доттагІала цІейш дезлелга. Из ахьа моллагІча тайпара цІей дехлар хиина а ца Іеш, корта болаш долча гІулакхаца опыт дІа-хьа эцар а да. ДоттагІала доазонаш лоаллахарча республикашца халаш даш, хІара шера дукхагІа чІоагІъу вежарашха йолча Венгре Комаромски областа комсомольцашца бувзам.

Массеех шу да доттагІала визитаца Нохч-ГІалгІайчени Комаромски областеи комсомольски пионерски делегацеш шоайла дІа-юха хьоашалгІа уха. Цу визиташа новкъостал даьд доазол дехьарча шоай хаиикарчар вахар, цар къахьегама гІулакхаш довза, балха опыт дІа-юха эца.

КПСС XXV съездос ВЛКСМ XVII съездос комсомола хьалхашка декхар оттадаьд—коммунистически идейноста, советски патриотизма, интернационализма гІалапа, дика организованности дисциплиней йолаш кагирхой хьалкхебе, хІара къона саг керда общество хьинаре хьалъер хургйола гІулакх де. Из декхар кхоачашдара йоккхий торонеш я комсомола. Дунен тІа эгара демократически идейно йолашагІча йолча СССР кердача Конституце вай мехкарча берригача кагирхошта бокъо еннай хьалкхе, баха, деша, паччахьалкхенна доал де.

КПСС Централни Комитето комсомола XVII съездага ше дахьийтача моаршал тІа хьахайкадаьд, Ленина васкеташта. Коммунистически парте гІулакха шоаш тешаме болга вай башха-дикача кагирхоша кердача визаца бакъдергдолгаь ше чІоагІа дог тийша хилар. Цудухьа шеко яц, мехка къоначa новатораша, пятилетка ударникаша, берригача кагирхоша а санне, вай республикерча кагирхошеи мехкарашеи Даьхен рузкъа дебадара, КПСС XXV съездо белгальнь планаш кхоачашъяра шоай деррига низаш хьинари тІадохийтаргдолгаш.

Из бакъду вай кагирхоша а шоашкара доагІаш дола дакъа а лоацаш, республика юрта боахамерча къахьегамхоша бьиккдача толамаш. ЧІоагІа мах баьб цун Нохч-ГІалгІай АССР къахьегамхошка нов. Брежнева дайтача письмо тІа.

Укх денойшка Ленина цІерагІча ДК гулбелар республикерча кагирхой коллективай дикагІа бола вaкалаш — юбилейни яхье котбаьнараш. Цига чІоагІа боккха лоархІам а беш хьакхайкалдир КПСС Централни Комитета Ленински комсомола луча рапорта тІа кулгаш яздe 5564 сага бокъо яьнна хилар.

М. ХОЛОХОЕВ,
ВЛКСМ Нохч-ГІалгІай обкома секретарь.

Дукха дика гІуллакхаш дарагІдул Грозненски аценовски завода комсомольцаштеи кагирхоштея. Союза чурен кхетамен болх беча хиннача эргалоех дуцаш эгара хьалха белгалдаккха доагІа завода къахьегамхоша юкъе ВЛКСМ членашка дикка дакъа кхоачаш хилар, царех берригаш хІана бац аьнараш юбилейни яхье баьнна дахха хьокхамаш долхаш хьабоагІилга. Яхьа итогаш хІара кІира ю укхаза, белгалбаьнараш хестабара пайда нийбу балха тайп-тайпарча формаш. Кагирхой доакхал деш ба шоашта юкъера 14-ие Ленински комсомола КПСС ЦК-на луча рапорта тІа кулг язде бокъо яккхарах.

Дукха пайдане мероприятеш дакхдоадаш я «Комсомольски прожектор» а. Шоаш рейдаш еш гучадаьха кхоачамбоацараш «Крокодила» тІа шерра дІадоазийт цар.

Шоашта тІадехка общественни гІуллакхаш тешаме кхоачадеш ба ВЛКСМ членаш Мутаярова Калимат, Хоружая Надежда, Джамалдинова Аминат, Колзоева Лилия, Славуцкая Ольга, Иванова Татьяна, кхыбараш.

Нйс бетта продукци маьхальаккхара задани 103,9 процент кхоачашъяь завода коллектива а цу дакъе кагирхой а тахан шоай деррига хьинари низи оарцагІбаьккха къахьегаш ба шоаш Октябра 60 шу дизара сийна лийрхІачул согІа 20 эзар сома маьха продукци арахецаргья аьна тІаийна социалистически декхар кхоачашдара.

Тахан комсомольски организаце беча балха юкъе лоархІаме моттиг дІалоаш СССР кердача Конституцена пропаганда яро, из политдешара кружокашка Іомаяро. Из гІулакх цар лувз Советски Іедал латтача шерашка вай мехка хинна сийлахь-йоккха эргалонаш дІагойтарца.

СУРТА ТІА: завода толашагІбола комсомольцаш (аьрдехьара аьттехьа) Иванова Татьяна, Габаров Адам, ВЛКСМ комитета секретара заместитель Чуприна Валентина, Славуцкая Ольга.

И. ПЛИЕВА сурт.

ЮБИЛЕЙНА — ТОЛАМАШ ДАЬХА...

Дукха ха йоаццаш хиннача СССР Лакхехьарча Совета аргІан йоалача ворхІалгІча сессе тІаийцар дерригача советски халкъо могаяь йола СССР керда Конституци — вай мехка Керттера Закон. Укх денойшка советски нахеи дерригача дунен тІерча прогрессивни адамашеи дездерга Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизар.

Вай республикерча къахьегамхой чІоагІа дог гІоалаьккхар цу юбилея сийна лаьцача социалистически яхье толамаш дахарца шоаш даькъала бувцаш КПСС Централни Комитета Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела новкъоста Леонид Ильич Брежнева дайтача письмос. кхы а йоккхагІа коталонаш яхара дог урвоттадир.

Тха управлене болхлошта къаьстта деза да эр шу. Саллара укх дикача шера дезлу баха тхоай предприяте 50 шу дизар.

Октябра 60 шуи тхоай управлене 50 шуи дизара хетаяьча социалистически яхье доккхий толамаш даьхна оаха. 10 бетта йола паччахьалкхен план хана хьалха, 14 октябре, кхоачашъяьй, задание согІа 4 миллион тонно-километр мухь бихьаб бурувдеттарашттеи мехкдаьтта доахарашттеи, къахьегама оацарле планал 2,2 процент лаккхаьй, автотракторни парк балха араяллийтара коэффициент 101,7 процент я.

Цу яхье хьалхарча мугІарашка болх коммунисташа, комсомольцаша, кхычарна къахьегара хьоккхам тел, шоашта тІехьабоах. Уж толамаш доахача къаьстта доккха дакъа лоац тха пятилетке хьалха латтарашa. Царна юкъе а белгалбаьнна ба водителаш Уконов Владимир Петрович, Алексеев Геннадий Тихонович, Надточий Андрей Андреевич, Усманов Іалдрахьман, Серобабин Дмитрий Иванович, Дзагуров Владимир Павлович, трактористаш Толстенев Аким Григорьевич, Маматов Дауд, слесарь Беришвилов Анатолий Семенович, медник Скляров Петр Игнатьевич, сийлен ветеранаш Ярошевский Петр Васильевич, Арустамянц Арарат Давыдович, Струнцов Петр Иванович, Хищенко Мария Сергеевна, кхыбараш.

Тха управлене болх беча эзар сагах дукхагІбараш коммунистически къахьегама ударникаш ба, цудухьа цар массане а цІераш йохкалургьяц.

Уж производство, къахьегам мІаштІехьбаккха хоеш бола, парте шоай вахара еча йолкхоина дика болх бараа лоа лучш бола нах ба.

50 шу хьалха, 1927 шера октябрь бетта гонрашна йолча транспорта кох хьехилар тха предприяти. Ше дІайолалуча хана иттех трактори автомобили мара яцар цун. Уж а доазол дехьара яьха яр. Берригa хІана бац аьнна гоаваш ца бора болх. Цу дІамигача боахамах хьахиннай тха хІанзарча техникаца Іалашъяь йола йоккха транспортни предприяти. Цун 500 согІа йолча автомашинаша, тракторашa, подъемникаша хаддаза эшаш дола гІулакх лоаттаду бурувдеттарашттеи мехкдаьтта доахарашттеи. Цар маршрутий территори йоккха я: Гудермесски Сунженски районашкара. Грузински ССР-ера бурувдеттеи мехкдаьтта доахен моттигаш, «Грознефть» объединене кхыйола объекташ.

Тха предприяте халача хьалхе дІайолаьрех цхьабола нах хІанз а болаш ба. Царех болча парте ветеранашa Белолаптиков Алексей Яковлевича, Ярошевский Петр Васильевича, кхычар хІанз а тІехьа производственни болх дІеххесабаш. Пенсе баха сало Іаш ба шофераш, хиннa Осмаев Баудин, Телшиев Кондрат Игнатьевич, Магомадов Ваха, ях дукхабараш а.

Владимир Ильич Ленина шийхана дукхаза а лийцар Грозненски мехкдаьтта промышленность дегІайоалара, мехкдаьтта дукхагІа лаккхара а из мехка кхача промышленни центрашка дІаозара а дешаш Къахьегамен Оборонии Совета заседанешка. Иштта боккха лоархІам болаш хиннад тхоаагІча шерашка Грознера мехкдаьтта. ХІаьта Грозненски мехкдаьтта промышленноста керттера моттиг лоацаш хиннай цу хана тха автогужтранспортни предприяте гІулакх деш хиннача Октябрьски промысловски районо.

Граждански тІемо йохаьь хиннa грозненски мехкдаьтта промышленность толамца юхаметтаоттаеча а мехкдаьттахоашa эгаза хьалхарча пятилетка план 2,5 шера кхоачашъеча а юкъе доккха дакъа даьцар тха транспортникаша. Дукхазар эшаш доллаше а, бІу из къожабеш дийнахьа а буса а халдакъа болх беш чакхбаьнкаб уж, мехкдаьтта дукхагІа доаккхалга Іалашдаьа.

ШоллагІча пятилетка задание а толамца кхоачашъяьй тха боахама болхлоша, хІаьта кхоалагІча пятилетке цар маьлша къахьегам юкъагІбаьккхар гитлеровски Германе вай мохк дІалаца хьоабаьча тІемо. Эгара хьалхарчарна Даьхе лорае оарцагІбаьлар тха транспортникаш. ТІом хьайнача шоллагІча дийнахьа шоаш болх беш хиннача автомобилашцеи тракторашцеи фронте бахар Тишенко Николай Иванович, Абдаев Ахмед Матаевич, Громов Николай Андреевич, Мубараков Фархад, кхыбараш.

Фашисташта дуьхьала цайра тІом беш чакхбаьлар новкъостий Машутин, Рубанов, Хайрулин, Панкратова, кхыбараш. Вай Даьхе мостагІчох кара йа хиийта майра тІом беш шоай са дІаделар тха транспортникаша Дятлов Валентин Ивановича, Бошкатов Григорий Алексеевича, кхычар а.

ТІем тІа бахача шоай моарошта, вежарашта, дакита, къонгашта метта болх бе дІаэттар истий, мехкарий, кхелета бераш, боккхий нах. Шоай низ дІеххоачар дора цар фронте вай котдовлга Іалашдара. Цу хана къона мехкарий а болаш иштта трактористa, шофера болх бе болабелла Амина Габдулорна Мухамедзорова, Анна Васильевна Беглецова, Алимая Айсаевна Яфарова, кхыбараш хІанз а тІехьа управлене болх беш ба.

Иштта хьайоагІа коллективa къахьегамен тІемен дика тоамаштеш сийлена дІахо дегІайоалаю тахан управлене болх беш болча наха, дикха лоаттадеш хьабоагІа шоай предприяте сий. Цхьаккха а пятилетка йисаяц цар хана хьалха кхоачаш ца еш, планал согІа дукхача маьха болх ца беш.

Царех хІара пятилетка транспортникашта хилар предприяте структура эргаьбаккха тоашва, къахьегам дикагІа вІашатІехьбаккхара, технико-экономически хьокхамаш лакхдара дакъе управлени дІахо а дегІайоалаяра дІахьалхашка болажа тІа.

Дерригача советски халкъо а санна, тха коллектива деза дера баргІалгІа пятилетка цакхйоалаш хиннa шу — сийлахь-йоккха баьнча Владимир Ильич Ленин вьь 100 шу дизар белгалдаьккхи шу. Цу исторически дезача юбилейна бала ма-боггІара накъабахар тха транспортникаш.

ИйсалагІча пятилетка шерашка къаьстта чІоагІа дегІабера тха боахам. Цхьа шера паччахьалкхен план 106 процент кхоачашйир, къахьегама оацарле лерхІап хиначул 7 процент лакхйир, автомобилаши тракторашти балха араювлийтара коэффициент лакха лоаттайир. Хьалха дІаяьнча пятилетке дакъа 1,3-эза дукхагІа хилар даь балхаш.

1975 шера Коммунистически парте XXV съезда хьалхарча яхье дика толамаш дахарах тха коллективана елар СССР мехкдаьтта промышленноста Министерстваи СССР мехкдаьтта, химически, газови промышленноста болхлой профсоюза ЦК-ах карара кара тела Ше байракхи хьалхара ахчан премии. Оца цІи республикански Сийлен улга тІа яьккхар.

Иштта дика кийчо яь дІадоладелар тхо парте XXV съезда исторически решенеш кхоачашъе. Производства эффективноста балха дикали лаккъяра тІехьа цу съезде белгалбаьккха ниха чІоагІа раьзахиннa тІаийцар тха болхлоша, инженерно-технически болхлоша. гІулакхерча наха. Из парти указаци тха коллективе дика кхоачашъеш я.

Дукхача шерашка болх баь йоккха опыт болча наха уллув болх беш ба къона инженераш, кхыбола специалисташ. Царгара практически балха дика Іомалу къона болхлой. Цу хьакъехьа къаьстта доккха новкъостал ду керлача болхлошта управлене Грозненски автотракторни парка начальника Струнцов Петр Ивановича, Новогрозненски автотракторни колонна начальника Арустамянц Арарат Давыдовича, кхычар.

Оаха толамаш доахаш хилара бахьанех цаІ да болхлой балхара дІа ца бувлаш дукхача хана пенсе бахарца мара дІа ца болхаш хилар. Цар къонгаша, мехкараша шоай даьй-ноаной моттиг хьалоацаш хилар.

Итташ шерашка болх беьб управлене Леонид Петрович Остриковa. Цун къонгаш Владимири Александри тха водителаш. Производствe хьалха латта нах ба.

Тха предприяти хьае йолаьрех а пенсе ваххалца цига болх беш чакхбаьнарех а цаІ ва Сайханов Межид Сайханович. Цун воІо Сайда шийлаь моттиг дІалаьцай. Из дика водитель ва, Октябрьски райсовета халкъа депутат а ва.

Шовзткъа шера гаргга хаддаза управлене директор волаш чакхваьнна Дзагуров Павел Дмитриевич. Ше дог цІена къахьегаш хиларна коллективерча наха шайх йола дика уйла юхейтай цо, цул согІа шийн воІ Владимир а балха витаа. Вай лакхехьа хьоаваь махиллара, из дикагІчарех цхьа водитель ва.

Иштта бола нах кхы а бувца йиш яр.

Тха управлени керттерча подразделенех латт. Царех хІараьр ше чоалханера декхараш шийга кхоачашдулургдолаш я. Уж я Грозненски, Карабулакски, Новогрозненски автотракторни колоннаш, авторемонтни мастерски.

Цхьан статьи тІа дувцалургдац тха предприята 50 шера дегІайоагІаш даь гІулакхаш. хиина дика хувалмаш.

Тха коллективана уж хІамаш карагІдоалача боккха лоархІам болаш хеннай предприяте партийни организаци. Толамаш бахара цу оарцагІбаьзаб болхлой. кийса лостам тийнаб. КарагІдаьнараш дукха да, кхы а дукхагІа да де дезараш. Дикача толамашца накъайода тха коллектив Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара а.

М. ЧАХКИЕВ,
технологически транспорта Октябрьски управлене начальника заместитель.

МАССАЗА А ХАЛАГІЧА ЮХЬИГЕ

Комсомольций хІара новкъало шийн сийрда, йовргІоаца лар йитай Советий Мехка историчуь.

Шовзткъе тхьаста комсомольсин шу. Вай мехка истори аІалла да ела а йиш йий Корчагин Павлий цІи хьалъоттаеш, коллективизаци йолае, социалистически юрта боахам хьалбе йиш хилийта граждански тІом шийца боацаш. Вайна а хьакоз Ангелина Пашайн цун подругайн трактори тахан. Островский Николая хенашка а санна, къона болат чІоагІлора Сийлахь-боккхача Даймехка тІом тІа. Вай котало сихъьай, хьаллаьккхай Космодемьянская Зоянни, Кошевой Олеган, Чайкина Лизайна а Матросов Александра а карагІдийннача денлеча гІулакхаша.

Комсомольций хІара новкъала шийа а йицлургйоаца саннаш, карагІдийнна хІамаш, еза цІераш.

Тха района комсомола а укх йолаш я: Хадзиев Іийса — МагІалбикерча бурув тохара белхий управлене бурильщика гІончa. Ше предприяте вена дукха ха яьлеяца квалифицированни специалист а хиина дІаэттар из. Профессионально гоэзал лакха хилaро, дикагІйолча балха методех пайда эцаро йиш хулийт цунга хІара деннара задани шийн бригадаца цхьана 146 процент кхоачашъе. Стахановски къахьегаме белгалонаш цо шийгара гойтарех Кремле шийн сурт деккхийта бокъо еннай цунна. ХІаьта а, укхаза кертердар — цхьаннех доакха дика гІуллакхаш, алхха къонача бурувдеттачун коталонаш хиина Іеш.

«Кавказ» яхача комсий совхозерa доярка Исаева Шура, «Малгобекнефть» НГДУ-ра бурувдеттачун гІонча С. Гапаев, «Луч» яхача комсий совхозера тракторист Крошка Анатолий, «Малгобекский» комсий совхозера комбайнер Энгинова Сеарбик, № 20 йолча юкъерча школа дешархой комсомольски организаце секретарь Царoева Фая санна бараш, тахан кердача социалистически яхье хьалха а баьнна шоаш хьабоагІаш, кхычарна бола геттара дика хьокхам а хиина дІаэттаб.

Миллионий гІуллакх а хиина дІаэттаб «Эффективностен дикален пятилеткана — къонабарий хьинари творчествой» яха патриотически болам. ВЛКСМ-о цуна керттерча йоаконет цаІ а хиина дІаэттаб гІамай низам бар, советски продукци дика хилийтар дукха, къахьегамен общественни балхаш дикал баьэн долаш лоаттабу къоасам.

Вай кагирхой къахьегама хьинар геттара дика хьегойтар — «Сийлахь - боккхача Октябра 60 шу дизара — хьинаре 60 кІира» яха Ленински комсомола вахта. Вахта дІайолаеннача хьалхарча денношка а денз тха районерча 3 эзар согІа кагийча нахеи мехкарашеи, 17 комсомольско-кагирхой коллективаша шоай къахьегамца, шоашта карагІдувлача гІулакхашца бакъдир, комсомоло керда дІадоладаь гІулакх ерригача советски къонала лоаш дола хІама, Сийлахь-боккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизар къахьегама толамашца, тІехдика дешарца белгалдоаккха, Даьхен юбилейна дизза согІат кийча леррIа шоаш дIадоладелар къахьокхизега киперца.

72 къоначa производственнико, 2 комсомольско - кагирхой коллективо ханал хьалха кхоачашъяьй пятилетке шин шера задани, 235 сага шоай хьинарeча къахьегамцен тІехдика дешарцен Сийлахь - боккхача Октябра 60 шу дизара сийна КПСС ЦК-ага Ленински комсомола луча Рапорта тІа кулгаш язде бокъо яьккхай.

Стахановски хьисапе къахьегаш кІира доаккхинга района эгара хьалха дІадоладаь комсомолец Литвинов верте латта, шин шера план укх шера августе кхоачаш а яь, хІанз 1978 шера март бетта чотах болх беш йола мехкдаьтта чакхдоахача управлене ЦКПРС цаьна комсомольско - кагирхой коллектив тІехдика производственни хьокхамаш а долаш накъайода сийлеьча юбилейна.

Кагийча нахаи мехкараштеи, дерригача советски халкъа а санна, керда творчески низаш хьинари чудоссадаьд СССР Лакхехьарча Совета VII сесса соцамо, керда Конституци Іилман накъъеца чІоагІа бакъдаьлаьккхача, дунен тІа эгара хьалхара дегІаенача социализма дерригача халкъа юкъара паччахьалкхе хьаяьча советски наьха хьинарeча къахьегама итогаш аьча новкъоста Л. И. Брежнева докладо.

Цу тІа белгалдаьккхад коммунизм хьалъеча, паччахьалкхенна доал деча юкъе кагийча нахеи мехкарашеи эгара шерагІча тайпара дакъе лоацаш хилар.

1977 шу историе юкъегІоргда Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу диза шу санна, СССР керда Конституци тІаийца шу санна. Цу шин событеца дІаенхоачаш кул Ленина гене, сийлахьча Коммунистически парте кулгалдеча советски наха шоай са ца кходеш къахьегаро билла Советий Мехка кхоачштьа шера бІоахала никъ.

Р. БУЗУРТАНОВ,
ВЛКСМ МагІалбика горкома хьалхара секретарь.

ТХА МУГІАРАШ ТІА-ТІА ШЕРЛУШ ДА

Заводерча кагирхой къахьегамеи политически вахар айдеча, коллектива хьалхашка латта декхараш кхоачашдара уж оарцагІбоахача чІоагІа лоархІаме эргалонаш хиннай тха комсомольски организаце вахха цу тьайнача а. Союза чубоагІаш боаца кагирхой заводе шортта бола теркал а деш, тхоай мугІараш шердара дикка къахьийгар оаха. Комсомоле керда хьайнар кагийча нахахи мехкарехи толашагІвола 17 саг. хІаьта хьалха кишараш верригa а нйс мара ца хилча хкозза гаргга алсамъяьннай тха организаци. Цо, шеко йоацаш, хоаш айьай кагирхой союза ваниян, коллективо боахамеи политически гІулакхаш кхоачашдеча комсомольцаша юкъехьу дикка доккхагІа хулийтилга Іалашдаьд.

ХІара коллективе санна тха а ба хоастабе, белгалбаха мехкарбола комсомольцаш, кагирхой. Валиоев Махьмад соагха «Социалистически яхье котвалнар» яха знак елар.

Кхы а шерденнад хьалхалаттарий мугІараш юбилейни шера. Шоаш Іанйца декхараш тІеххкхоачашде карагІдаьа Мужухоева Тамарен ВЛКСМ члени Тебоева Любаи керте латтача садчиков комсомольско-кагирхой бригадашта. Хьалхарча 140 процентe шоллагІча 110 — 120 проценте кхоачашъю шоай задани.

Кхы а толашагІа да къаьсткъаьстача кагийча нахахи мехкарейн хьокхамаш. Царна юкъера а белгалдаьккха дов сона шийн балха норма цкъаи ахазее тІеххкхоачашъе аьттув бовлаш йола выгрузчик Вышегурова Зелимат. Укх денойшка цунна бокъо еннай Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара Ленински комсомола КПСС ЦК-на луча рапорта кІал кулг язде.

Тха завода администраци, партийни, профсоюзни организацеш шоай низ дІа мел кхоачар деш я коллектив кхы тІехьаюсачарна юкъе ца хилийтара. Цу дакъе комсомольцаша шоашта тІаийну декхараш а дика доккхагІа хургда.

М. ТУМГОЕВ,
Назрановски трикотажни завода комсомольски организаце секретарь.

ХЬАЛХАРА ЯЧЕЙКА

1920 шера апрель бетта горо Грозный кІайгвардейцех мукъаьйаьхачул тІехьагІа Советски Іедал чІоагІхала доладелар. Цу хана машинаькъа станцерча клубе хьаьхх болабелар кагирхой.

Цу юкъа клубе хьайхар беррига къона болхлой. Цу собране гулбеннача кхоазткъа эІамигача сагах йоІан хьалхашка къамаьл дир паровозни депо комиссара нов. Матоха, ЧК болхлочо нов. Дунаева.

Цар хоам бир Россе кагирхой Коммунистически союз хьеш хиларах, вяна Советски Іедал бахьани тІемо бохабь боахам юхаметтаоттабеш хьалтача хьоаваме дакъа лаьца е кІаш балха тІа дикаяш белгалбаьна бола толашагІбола кагирхой хІамаш хилархи.

Иштта, хьахилар машинаькъахой хьалхара ячейка. Цун секретаралла держдар Мерзленко Федор Михайлович. Хьалхарча комсомольцех бар Алмрхаев, Голубятников, Кукин, Синенко, Журба, Полежаев, кхыбараш.

Цу дийнахьа дена шийи къахьетача гІулакхашта йолча баталиона юкъебахар уж. Царна массанена топаш елар, цхьачарга тепчаш а кхачар.

Батальон декхарийла яр машинникаш пуи гонахьен лораехІана аьнча вагахьа мара дехе а ше хир хьаьда дІаьвнна йоацилга хьагойтар контрреволюце.

Ши бутт ха яьлча бІаьнега дІахаьхар ячейке чубоагІа комсомольцаш. Цунга хьежжа алсамдуллар кагирхой дешлера гІулакхаш а.

Цу ханара машинаькъа узел тара яр хьаьпа латтача коввна. Къаьстта халача хьала тІа ияр тІемо депо. Коммунисташа кулгал а деш, уж моттигаш тоае, цІенъе болабелар комсомольцаш. Цу тайпара «субботникаш» хІара дийнахьа дора цар, хІаьта сарахьа герз леладе, бетта Іомалора.

Октябрь бетта Сунженски лине кІайбарий бандаш гучаяьлар. Цар бІа билайбар Ермоловски, Романовски, Самашкински яхача станицашка. ХІаьта Слепцовски станицега ра денз Грозне кхаччалца бола никъ юкъ-юкъера бохабьбар цар. Цу контрреволюцеца лоаттабаьча къовсаме дезаля къоаначшни гойтар комсомольцаша.

Лоацача юкъа бронепоезд дьайир машинаькъахоша. Цу тІа хиннача ротаца вар 30 комсомолец. ЛаьгІо дІахьалхашкахьа ухаш, машинникъ тоабе эттар уж. Ермоловски станце Іайнача кІайбарий гІозаца герзаша лов де дейзар. ЮхатІехьашкахьа баьлар уж. Цига байра комсомольцаш Гриценко, Михайлов, Копцев.

ХьатІакхаьчар 1921 шерара бІаьсти. Машинаькъахой клубе чухоашцар собранешка дакъа лаца мел лоаш бола комсомольцаш. Денгара денга йоккхагІа хулаш, цуйга хьежжа бехктоккамегІа дола декхараш кхоачашдеш, кагирхой вахара гІулакхашта еш йола вІнени шеръеш хьайоагІар ячейка.

Иштта, цу ханара комсомольцаш - машинаькъахой ГІойтІарча кагирхошта шефски гІулакх лоаттадеш хилар. Юртахошта новкъостал дора ширдаьннача гІулакхаша лоаттабеча къовсаме, шоай низаца царна концерташ уттадора, хІайча кхидола тІо дора.

Цу ханарча комсомольцашта айна халонаш фуд ловш бац укх денойшка Октябра 60 шу дизар деааде кийчлуш бола кагирхой.

С. ВОРОНИН.

«Октябра байракха кIел» яхача конкурсе

СИЙДОЛЧА НОВКЪА

КПСС Наьсаран райкома бюро массаза ший болча тIаьхьенех, ерригача составаш совхозе дIа а яха, механизированни звеной кулгалхой чIоагIбеш заседани яр «Октябра 40 шу» яхача совхозе. ХIара звеньевойс, ший ергIагIа хьал а гIетте, шийца болх бергбола нах, шийгара техника, дIаовргIола культура, хIай доккхал, хIаде лерхIача ялата дукхал хьаюьлар. Райкома бюрос, цо беча доархIамашка а, ьшачунца из Iалашхиларге а кхежжа, чIоагIйора хIара звено. Ше лакхе лаьрхIача ялата дукхал юьцаш, механизатора Даурбеков ЕсаIий Яхььас аьлар: «ДIае лаьрхIача 200 гектарах хIарана тIара 35 центнер фуалььхьа хьажкIаш хьалхеергьа оаха...»

Изэал долча кхай тIара шинкъа сага ниття ялат хьалкхедар кIезига хьокхам бапар (планал 9 центнер совгIа хIара гектара тIара), хIаьта а, совхоза кхаш хьалхагIа Яхьяс лаькха толамише довзача бюро членача хьттар:

— КIезнга дац-те Iа тIаьдалеккхар, хьалхарча шерашка дукхагIа ма аьхаярий Iа...?

— ДукхагIа а яца Iиш яр, — аьлар механизатора, — ялат чуэцача кана уж хург а я дуккха дукхагIа, хIаьта а со ца доархIавайтар ялат чуэцнига да...

Из дар дия шу хьалха, 1974 шера. Яхьяс 45 центнер фуалььхьа хьажкIаш чуэца дош делар. Нитта дIаяздир бюро заседане протокола тIе а. ХIаьта а чуэцача хана тIехдаьлар цу цифрал — 48 центнер хьежкIаш аьлар хIара гектара тIара.

Из ха хьоайнр оаха цхьа-ши кIира хьалха Долакха-Юртарча отделене/кхай тIара тарав долча вIашагIкхийттача. Яхья тарав увзаш вар цу деношка. Вешта из-м партийни организацей совхоза дирекцей ший кхай тIара болх дIаболабелица коммуниста Даурбеков Яхьяйна тIаздилла гIулакх дар. Дий шу да из поручени цунна хlатташ чуэца толалуча чаккха партийни организаце тела. Коммунистах боле тешам ба из.

...Ливне гув тIа, моттиг шаьра йолча, оттадаьа Долакха-Юртарча отделене дIа-юха кхуьхьа доккха тарва. Ткъаьх метр дIахо ваьлча «Сельхозтехника» Наьсарерча объединене кха-йинъ тракторн, еха цхьа «Херсонецаь», кхьйола машинаш латт. Лохе Iохьежача гIаьр-юкъе сенна бIаргагу Дахкильгов Жарапа звено кхай тIара хьажкIаш хьоккхаш лела «Херсонец» тIехьйола тракторащ, босагIа Iодада доккхай клаш, кхьаъа бист дьшна гулъенна тракторки лафеташ, гIадамий каг силос боллача дIаккхуьв автомашинаш, кхьйола техника.

— Iохьажал, — боах Яхьяс, комбайнаш йоахкачеьа бIарг а лекха, — ниттача сихалца трактораш леккаш хилча па йовш юсаргьа хьажкIаш?! Ший хаттара ше жоп ду: «Йиса Iиш я яц! Цхьаш муда тIа йоал яха комбайн, еха ца! сецача, цунна юхе гIолла тIехйоалачо кха говиду, хьажкIаш Iойохк. Цунна тIехьйоагIар а маакорг па дича ялш. ТIаккха цар Iокхгъаь хьажкIаш цигга ялийс, транспорте чархашта кIал. Цу тIа а, тракторий сихал! Уж-м автомашинаш сайба ма-лелий...» ДIахо дуац хьажкIаш чуэцалга ниттa вIаш тIехьлакхха деза.

— Кха чуэца кайндеча хана мулаш нитта хедаде дагIац. «Херсонцашна» уж ходадеш кхача, кхай юкъе гIолла комбайн хьалъюгача тракторо мича хьокх хьажкIаш, комбайно ше мара. Ший балха моттигах комбайна аьрдезьа-кхьалха йолча тракторо, чархашта юкъерча шорал (180 см), хьажкIий ахи мугI Iохкгбу. ДIаларкIал 1000 метр йоадаа долча кхай тIа цкъара хьалъияхйоалаш по ду зе: хIара метра тIа 1,6 хьажкIий ки аьрхIача а (хIаране юкъера лаьрхIача 200 грамм фийг мара па бинлача а) цаI-яла тоннаш совгIа ялат доа. ТIаккха мел даха дезаш хул уж мулаш...!

— Ай, мичара! — боах механизатора. — Мулаш ха бола ялат хьоктача комбайнашца е марсашна даха деза. Цу комбайно ялх мугI хьажкIий хьокх цкъа чаккхйоалаш. Цу тIа а тедаш йола механизм шийна кхьалхашка а йоалаш, ялат доадаш. Цун пайдане хилар дуккхача шерий опыто хьахьекха. Аз ухх шера сай кхай тIа шерда мара доадейтаргдац мулаш.

—Сиха да дойж даргдац ялат чуэцалга, — сагота ва звеньевой, — доа дилладеьа ца ерзайойя, ахам Iолегаергья хьажкIаш. Дика а хьейнаьй уж ухх шера: хIара гектаро 40 центнерал дукхагIа фуалььхьа хьажкIа лургья. ХIаьта кха а дац вIаьмга — 200 гектар.

Дукха къахьийгад царна ухх шера. Керда хIамаш даьдап бакъда массанахьа а деша ца доала балхаш даьд: кха оахилга (из а бIаьсти), тIаккха тIоедал ца йойтара макха бовкхьага, дерригa кха лоацаш культиваци ега. Цул тIехьагIа цIаькхе а культиваци. ХьажкIаш дIаюолга къахьттача терхамцен сихен дир: ворхI дийнахьа дIадийра «Одесская-10» яхача хьажкIий фу дерригача кхай тIа.

Культура дIайийначул тIехьагIа дъ деза балхаш а шоай хаииахьа дир: шоаь макха баькадер — дIайийначул тIехьагIий зIамнига хьаьтIехьалчен, мугIарашта юкъе шоаза культиватор тоахайир. Кхозлагlа «гувнаш деш» а тоахайир. Минеральни удобренеш тессар, кхай дIадувчайина, фуне ильена.

— Ялат кхадара хьайъеха школа тха тхоай я, — боах дIахо Яхьяс. — Учителаш ба шоай бола дика хоош бола са новкъостий. механизатораш Маиккев Абонзит, Шибилов Яхья, Кулбужев Къашболат, Дахкильгов Жарап, Гелисханов Юсап, Алмакиов, Жабраил, совхоза а отделене а специалисташ, кулгалхой. Механизатораша массаза новкъостал ду вIаши. Из, сона хетачох, дикагIйола школа я...

ХIаьа чуэцаш латт Яхьяй кхай тIара ялат. Нийсселар, хIаьта а механизатор кхийрар — лаь диллар октябрь бетта юкъе, бокъонца цув кхай тIа боля дIаболабеннача деношка. Халача хьалашка ба безаш ба из хIиэз.

Вешта, халонга-м Яхьяй вала безаш а вацар, из чакхвьиннаб лонех зIамига волаш дена. Шийтта шу даьлча воллаенная болх бе. Бокъонца, дьттенца бечa балхо дIадехкача гайпара. Дина ца луш дага латт цу хана-ра денош.

...Юрта йистте колхоза копртолаш чуэцаш йовхкача бодтлошка вар Яхья а. ТIахьа ера дъ яший йиIиг шийла кхаь бальош шамогаш метта ялла кияд енкавр. Чулгар бераш кхай тIара. ТIенал тIехьара зела шераш летта хе яр. Ца воалаш цIен да хила аийзар кIошкех, шийла зIамагIа кхо бер кхы а долаш — ши йишен воашен. Да воацаш висавар цул а хьалхагIа, ший кхо шу далалехьа. Дай-йижарашца дисар бераш. Цу хана деза хьайоагIа Даурбеков Яхьяй къахьегама биографи.

Пхийтта шу даьлича хана, 1949 шера, трактористий курсаш а яьха трактор Iомайир. Казахстане, Акмолински района Кирова цIерагIча колхозе болх бар пхе шера трактора тIа. ТIаккха вахи дIавахар Шортандински районе, Джалямбет яхача руднике. Дежурни слесарь волаш а забойщик волаш а шеште балха хилар 1958 шералца.

Цу шера цIавера ше вахча Долакха-Юрте, юхаметтиоттаьча Нохч-ГIалгIай республике. Шаьхоачашь воланелар керда ваьар дилла. «Октябра 40 шу» яхача совхозе болх бе. Ялат кхедаш тайп-тайпара балхаш дора шига хьалхарча шерашка. Воахама специализаци а, цун кертера хурдбола листам а бовзаш бааар. ДукхагIйола балхаш ялаташ кхедеча а хьайбаш дерадеча а кулгашка дора. ТIаьхьа тIехьагIа, 1962 шера воланелар механизатор ший звено а йолаш, доккхайча кхашка хьажкIаш кхее. Цу хана Яхьяй дике опыт а йолаш, совхоза кхаш дика а довзаш специалист вар.

Ниттa болх дIаболабеьча 1962 шера 290 гектар йолча кхай тIара хIара гектаро 37 центнер фуалььхьа хьажкIаш елар! Из зIамига хьокхам барар керда звеной система совхозайн колхозайн йовхамашка йоалача хана. Цунна тIехьарча шера кхы а шийтта центнер совгIа, 49 центнер яьккхар хIара гектара тIара. ТIаккха — 52 центнер, пятилетка чаккхйоалача 1965 шера — 55 центнер ялат дыьккхар хIара гектара тIара. ХIаьта ший звенал — ше хиниача бесса, 200 гектар дар.

ТIаккха цеиогаш а хиина дита ййзар трактор. Бакъда кхийцара хадавзар: бригаде мастер-наладчик волаш болх бир массеха шера. Лайна хаьлкаш йиштенйкъ, аьнна хийттача хана, цул кхонацал дакка ружкьано доалатеш санна, цхьакха халахетар дера цIагIи: ялх бер а дусаш лазарах елар сеска. Атта дац къонахчоа, кхьлар ца лаьрхIача а, аракьара болх а бен, цIагIа чувеча зIамигача бераштa бIаракхьежа, къастта а нитта дьса тилча... Бакъда Яхьяс аьнна сага хинзар цул дег тIара дар. Сага шийца дагаваьлча хоргда из...

Нитта халахетараш эттадале а лукха ха ялалеса нийсьелар Яхьяйна вахара новкъост — Диба. Цун цIагIа ше ехача хьалхарча деноше а кIен-нана тиларед совгIа Яхьяй берий нана а ше хургйолга хьахьенхар цо. ДIахо ше беча накъаца Дибайх хила а тилар царна йиза йола хана. Дуэадарна, духхарна, цIена аелаларна — цхьаккха хIамакпа ходалийтандар бораштa уж Iодаь нана ше йоацалта. Цунах йоаз цун кертера хийал.

ХIона Яхьяйи Дибайи шийтта бер да. ВоккхагIйола воI, Махьмад, Эскара шийз шера гIулакх даь, дейтенант а хиина цIенекачул тIехьагIа, сага йоаладь шийна ваI. Цул зIамагIйолча йиIигех хIаиз мехкарий кхиияб: итт, ийс, бархI класс яьнкай кхаьнне. Вош бераш а деша хагIа, деше ха тIаккхачар. Нахир шоллагIча классе мара ваI. Дерригa цунна шоар кхоачашхул лавна уллув шоай УАЗ ахача машинаца кхай тIа оаха мукъа хIаьна. Яхьяна вар из со хиинача дийнахьа а Хетаргахье, дьа новкъа гIоргва кIаьни вахаре.

...БархI шу совгIа ха яьккхар механизатора тайп-тайпара балхаш деш. ХIаьта а ше вааьнка, шийна дика довза гIулакх дагадоалар. 1974 шера тоавеначул тIехьагIа, юха а трактора тIа хийра Яхья. Гуаре чуерзавеча хана, звенос шера баьча балха атот хилар 9800 центнер фуалььхьа хьажкIаш—200-нех хIара гектара тIара 48 центнер. Цунна тIехьарча, ийслагIа пятилетка чаккхйоалача шера, берригача мехка а хIанадац аьнна, йохъал бахьан долаш, хала хийл эттар доккъар Iалашдеча Яхьяй кхай тIара хьажкIаш а, кхьараш санна, доахьарийна хьекхар.

Ухх шерарча хьокхамех хьовзеча йоах механизатора:

— Долалуча деношка дена а хIараиене къаьстта безиткхам тIабожабеш шу ча-дий ер — Сийлахь-боккхача Октябра юбилей хула шу! Цудухье аз а са новкъосташа-механизаторашa а къаьстта къахьегама совгIаташ кайчзе лаьрхIад. Даьтанне. Шу доалушшеь тIаийцад шу дей сийла доле социалистически декхараш. Цул совгIа, вайна ховча бесса, советски наьха вахаре къаьстта боккха доархIам бола событи а хиивай ухх бетта — СССР Лакхехьарча Совета VII-ча сессе чIоагIдаьа советски халкъа Керттера Закон — керда Конституци. Цун проект дерригача халкъо юаца йозайнча дена дег тIара раьза болаш хьалхьадад из документ хаха.

— Нитта езача хана йистедоалаш йола шу дикача гIулакхаш чаккхдаккхар, — йоах юххера а Яхьяс, — хIара советски сага сий йола декхар да. Цулухье хала дац тха деташкара уйле кхетае а.

Цун дешашка из уйла хургйолга со тайша вар. ХIана яьча, Яхьяс хьайбеначa берригача вахара накъо хьайнах из нитта йолга. Юртарча наха довза хержав Даурбеков ЕсаIий Яхья шоай юрта Совета депутаталла, шоллагIа — райсовета депутаталла. Из 1962 шера дена Коммунистически парте член ва, массеххаза КПСС Наьсаран райкома член хержав, хIаиз а ва райкома член, алхагIа шу да «Октябра 40 шу» совхоза парткома член вола. Цо сийдеш леладу уж общественни балхаш.

Дуккхача шерашка Даурбеков Яхьяс баьча хьанналча балха доархIам бош. Советски правительства цунна еннай Къахьегама ЦIеча Байракха ордени (1965 шера, ворхIагIча пятилетка итогех социалистически яхье цо яьккхача хьалхарча моттигах), Октябрьски Революце ордени (1975 шера, ийслагIча пятилетка шерашка баьча балхах). 1974 шера социалистически яхье хьалхалаиккхарах наьха тIа йоаллаш Знак еннай цунна.

Нитта ба са турпало хьабахья сийрда никъ.

Д. ХАКИМОВ.

КХОАНА–АВТОМОБИЛЬНИ ТРАНСПОРТА БОЛХЛОЙ ДИ

Ухх тIехьарча шерашка Нохч - ГIалгIай транспортни управлене автотранспортни предприятешта юкъе яьржача социалистически яхье хададиза хьалхалаттарех йолаш хьайоагIа Назрановски автотранспортни предприяте коллектив. Къаьстта дика болх беш хиларца белгальаьнна я из ухх юбилейни шера. Тонно-километраш ярa ийс бетта план 105 процент кхоачаш я еш, планагIа лаьрхIачул совгIа 37200 тонно - километр яьй цо. Пассажираш дIа-юха бигара дачча хьалкхен плай а дикка тIехкхоачашьяьй предприяте водителаша. ПланагIа лаьрхIачул совгIа цар дIаюха бигаб 611,8 эзар саг пассажираш, хIаьта планал совгIа яьй цар 481,1 эзар пассажиро-километр. Къахьегама толамаш лох ца долийташ къахьийгар цар октябрь бетта. Цудухьа дерригача технико-экономически хьокхамий итт бетта план а массехк ди хьехал хьалха кхоачашйир цар.

Нитта къахьегача предприяте коллективо кхоалагIча кварталe социалистически яхье яьна хиинача Нохч - ГIалгIай транспортни управлене предприятей коллективаша даьхача къахьегама толамий итогаш йича шоллагIа моттиг яьккхар.

Къаьстта дика кьа а хьегаш Октябра 60 шу дузача цIей сийна тIайца социалистически декхараш ханал хьалха кхоачашдарца белгальаьнна ба водителаш Оздоев Жабраил, Олигов Мухьмад, Шадыжев Химатил, Могушков Ахьмад, Арчаков Къурейш, Костоев Мухьмад, Плиев Борис, кхьбараш. Царех дукхагIбараша пятилетка хьалхарча шин шера задани а толамца кхоачашьяьй хIаьзлехьа.

СУРТА ТIА: комсомольско-кагирхой бригада бригадир Б. Плиев, водителаш М. Костоев, Къ. Арчаков, А. Могушков.

И. ПЛИЕВА сурт.

ДОШ ЧIОАГIА ДА

Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дузача ухх юбилейна шера советски автомобилисташа шоай цIей дезду СССР керда Конституц тIайийдача деношка, КПСС XXV съезда решенеш кхоачаш а еш. Октябра цIей сийна яхье бьнна Нохч-ГIалгIай транспортни управлене автомобилисташ дика къахьегама совгIат кийдаьь накъьбоагIа шоай дезача денна. Халкъа бохама мухьаш дIа-юха дахьара ийс бетта план 102,4 процент кхоачашьяьй цар. Пассажираш дIа-юха бигара план а 100,2 процент кхоачашьяьй. Къахьегама овсарле лакхъяра план — 101 процент.

Промышленни продукци арахецара боарам дIадахача шера ийс бетта ханначул 78,1 процент лакхбенниб ухх шера цу юкъа. Бахача наха бытовн гIулакхаш дера ийс бетта план 114 процент кхоачашъяьй управлене транспортникаша. Плацал совгIа мел дакъ транс гIулакхаш къахьегама овсарле лакхъяра чотах даь да.

Республика хьажъа боахамен бахача наьхех хьоаптеш дииза кхоачашдара шоай хьакари низи кхо па беш къахьегаш ба Нохч-ГIалгIай транспортни управленеа чуйоагIача автотранспортни предприятей водителаш.

«Юбилейни шу толаме чаккхдаккха» яхача девизагIа кьа а хьегаш, ухх юбилейни шера къаьстта дика къахьегама толамаш доахаш я Т. А. Ошаев керте латтача пассажирски автотранспорта Грозненски производственни объединене коллектив. Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дузача цIей сийна тIайийца социалистически декхараш ханал хьа бутт хьалха кхоачаш я деш, автомобилиста цIей тIаккхоачача деношка кхоачашьяьй цо пятилетка хьалхарча шин шера задани.

Социалистически яхье нитта хьалхалеттараш Октябра 60 шу дузача цIейна дика къахьегама совгIат кийчдаь накъайоагIаша я автоколонне 1572, Назрановски, Сунженски автотранспортни предприятей, автовокзалий объединене, автостанцей коллективаш.

«ХIаьа балда денна — дикала Знак», «ТIехьбусараш боацаш бе болх» яхата химикийн ростовчанийн инициативагIа йола социалистически яхь дентара денга шерагIа яржаш латт транспортникашта юкъе. Пассажирски автотранспортни предприятешка шерра социалистически яхь яьржай пассажирашта башха-дика гIулакх ду маршрут, водитель, экипаж яха сийлен цIераш яхара. Цхьайолча автотранспортни предприятешa тIагIертта къовсам лоаттабу производство культура лакхъяра тIехь. Царех я автоколонна 1737, автоколонна 1436, Грозненски автотранспортни предприяте, пассажирски автотранспорта Грозненски производственни объединене коллективаш, кхьараш.

Автотранспортни предприятешкарча дуккхача водителаша, бригадаша хIаьлехьа дика тIехкхоачашдаьа Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дузача цIей сийна тIайийца социалистически декхараш. Массаза, Назрановски автотранспортни предприятерча къахьегама сийлен кхоалагIча степена ордена лелаеча Д. М. Озоева кулгалдеча таксистий бригадас пятилетка хьалхарча шин шера задани кхоачашдаьра рапорт делар ухх шера цхьоалагIча октябре. ХIаьта бригада кулгалхочо хIаьэлехьа дикка тIехкхоачашьяьй пятилетка хьалхарча дий шера задани.

Автомобилиста дезача дента кхачалехьа пятилетка хьалхарча кхаь шера задани кхоачашьяьй автоколонна 1436 водителаша Е. И. Зеленски, Н. М. Чичерова.

Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дузача цIей, автомобилиста дезача дей сийна тIайийца социалистически декхараш толамца кхоачашдарах эттара хьалха рапорт делар Грозненски автотранспортни предприяте В. В. Горлов-керте латтача ворхIагIча бригадас, автокомбината И. У. Шаваков кулгалдеча № 12 йолча бригадас, № 2 йолча Грозненски пассажирски автотранспортни предприяте Л. Ю. Зубайраев керте латтача пхьоалагIча бригада коллективо, кхы дукха яраша а.

Нохч-ГIалгIай транспортни управленеа чуйоагIача предприятешкарча итт бригадана кхоалагIча квартале даьхача толамий итогаш йича сийнай «Управлене дикагIйола бригада» яха сийлен цIи.

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дузача цIей сийна къахьегама вахте эттача транспортникаша шоай хьинари низа кхобаш юбилейни шерел бIарачача пятилеткан планаши тIайийца социалистически декхараши толамца кхоачашши тIехкхоачашши дара. Уж шоаш ханал хьалха кхоачашдергхьарах бIубенна а ба уж.

Г. ЛУБАШЕВ,

Нохч-ГIалгIай транспортни управлене начальника заместитель.

БЕРКАТЕ КЪАХЬЕГАМ

— Тха коллективе дукха ба социалистически яхье хьалха латташ, Октябра 60 шу дузача цIей сийна тIайийна лакхара декхараш ханал хьалха кхоачашдаь шофераш, — дуап МагIалбикерча автотранспортни предприяте кулгалхоша. — Царна юкъе ва Картоев Назир. Шийна тIадилла гIулакх дизза чакхдоаккхаш, машина дика лелаеш, новкъосташта везийташ ва Назир.

Тахан, селхан, хьахиинабаш хььнала къахьегамцара цун безам 15 шу мара дальииидар Назира школе ийс классе чаккхъяьккхачул тIехьагIа из прицепщика балха отташ. Казахстане вар из зIаначул 25 шу хьалха.

Къахьегамах ца кхераш, вердадар Iомадара сутара, техника дукха езаш, шоллагIа тIадилла гIулехк тешшаме чаккхдоаккхаш йола зIамига саг сиха белгальаьлар совхозе. Механизаторий курсашка хьожаду из. Уж толамца чаккхъяьккхачул тIехьагIа тракторист а комбайнер а волаш Казахстане керда лаьттаьш карадерзадеш хул. Болх бешшехьа карарзаю шофера говзал...

Ший шоаттъа шерах 25 шу хьалхалча къахьегама дIадахаьд Картоев Назира, царех ийс шу МагIалбикерча автотранспортни предприяте шофера болх бераш а долаш. Нитта чIоагIбеннаб хьийнала къахьегамцара, техникацара Назира безам. ХIаьта, оалаш ма-хилалара, зIамига волча хана дена дезаденна тIайийца, тIехьах лета хIама вIоагIа хул.

— Хьона хьатове моге дIара ГАЗ-93 я хьона, — аьнна еха колодкаш тIалатта самосвал хьачьекхар Назирага 1969-ча шера ноябрь бетта балха отта лаьрхIа МагIалбикерча АТП из веча.

Шийх бIубенна вола зIамига саг тIехьашка валанзар. Къона волча хана дена а халонашта юстара вуала Iена ванар Назир. Цу Iай еррига вIашагI а яьккха юка вIашогIведдар по еха лаьтта машина. Из атта гIулакх дацар боахаме эшача оатхалий кхочам кIезига хилара доархIам бийча. ХIаьта Назир хIанна а цу машина тIа болх беш ва. МоллагIча тайпара болх бьв па Iеш, цахаддаш социалистически яхье хьалхалаттарий мугIарашка я волаш, шийгара хьоидай я луш болх беш хьавоагIа из.

Из дика бIаргагу хьащр долча шофера къахьегама книжка тIа хьожача. Цу тIерча йоазонаш гойт болх дика бар баьдан долаш Назира аьнна баркалаш, тайпи совгIаташ, Сийлен грамоташ. Автотранспортни предприяте болх беча ийс шера иттаьа ахьан совгIаташ деннад Назира, «Наькъашка хатар доацаш болх бара I лагIа (степени) знак еннай. «Социалистически яхье котаьнинаре», «ИйслагIча пятилетка ударник» яха значокаш еннай. 1972-ча шера «Коммунистически къахьегама ударник» яха сийлен цIи еннай. Цу хана деиз ший хьийаре къахьегамца из сий доли цIи бакъьеш хьавоагIа Назир.

Iалаьмате дика лелаю лакха говзал йолча шофера ший машина. Ухх ийс шера капитальни тоа ца еш болх бу цо. Кхо шу дIадаьннад Назира ший машина мотор хийца. 150 эзар километр яхай машина цу моторашa, вешта аьлча йоагIача нормал дукха дукхагIа. Из хьокхам 200 эзар километрга дIаккхоачабе лаьрхIа ва шоллагIча класса шофер Картоевий Назир. Нитта кхомбеш лелаю цо чархаш. ХIанз а дика болх беш я соалка гураьа хийце чархаш. «Кхы ах шера болх бергба цар», — йоах шофера тешшаме.

Цахаддаю машина дика Iуиал деш хилар бахьан долаш вIашгIехьдоал цун къаьна машина, нитта лакха технически кийчо йолаш хилийта. Балха я гараже а мукъа еича минута ший машина эшача кулг тохаш хул из.

Къаьстта дика хьокхамаш даьхад хьалхалаттача шофера Сийлахь - боккхача Октябра 60 шу дизара сийна яржача социалистически яхье. ИттлагIла пятилетка хьалхарча шин шера планах 191481 тонно-километр йолча цхьаь шерех ийс беттеи ший машинаш Картоев Назира 247397 тонно-километр яьй. Ухх шера август бетта кхоачашдьад цо шин шера декхараш. Ер шу доладелча дена тонна совгIа довгор вхопаьа.

ДукхагIча даькъе ремстройуправлене а волаш, горолерча гIишлои организацешка болх беш хул Картоев Назир. Цо дIа-хьа кхухь жагIа, асфальт, бетон, кхьйола гIишлон материалаш. Плацал совгIа дукха бIаьн тоннаш мухьаш дIа-хьа дихад Назира. ЧIоагIа раьза ба дукха гIишлонхой.

— ХIара советски сага боккха доархIам болаш да ер шу, — йоах Назира. — Ухх шера 60 шу дуз дунен далкъашта керда арзе вахер хьадийллача Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце. Дерригача халкъо дийначул тIехьагIа ухх шера 7-ча октябре СССР Лакхехьарча Совета сессе тIайийцад вай социалистически Даьхен Керттера Закон. Советски наьха бокъонаш кхы а шерьеш, хьайнала къахьегача сага йовхо еши цун сий лакхдеш, вай мехкарча дерригa халкъашта кхы а лараегIа кхоане кхоалаш а СССР Кердача Конституце хIара статья. Аз а са новкъосташа а дег тIара хьоябалью Советий Мехка керда Конституци. Цо дог уразттаду тхох хIараие вай вахер ходдеш, социалистически Даьхе мяа чIоагIбеш кхы а хьинарегIа къахьега.

Коммунизм хьалъеча ший низа кьинари ца кходеш хьанала болх беш хьавоагIа шо- Картоев Назир.

А. ВАСИЕВ.

ТIадоагIача шера календарагIа

Дика къахьегама совгIат кийчдаь накъайоагIа Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дузача деннен автомобильни транспорта болхлой дезача цIейнея Нохч-ГIалгIай транспортни управленена чуйоагIача Сапранов Игорь Александровича кулгалдеча Грозненски автотранспортни предприяте коллектив. «ХIара балха денна — дикала Знак» яхача девизагIа шерра социалистически яхь йоаржаьча по башха-дика къахьегама толамаш даьхад ухх юбилейни шера. Итт бетта планаш тIайийца социалистически декхараши 24 октябре кхоачашдаьь предприяте водителаша. Цу юхеденсача деношка планагIа лаьрхIачул совгIа дIа-юха хьоргда 144 эзар тонн халкъа йоахаме мухьаш.

Овсаре къахьегарал совгIа предприяте водителаша тIагIертта къовсам лоаттабу мухьаш дIа-хьа даьъярга дIабода мах лохбара. Цох а доккха бериат даьннад. Мухьаш дIа-юха дахьарга дIабода мах планагIа лаьрхIачул совгIа 6,8 процент лох я беш, производствена из лохбара чотах кходаьд 70300 сом. Къахьегама овсарле соахка ухх хана хиначул 4,7 процент лакхъяьй. Доагор кхоадарах, планал совгIа мухьаш дIа-юха кхаьхарих, автопаркаx кхетамца пайда яйбарах автотранспортни предприяте коллективо планагIа лаьрхIачул совгIа паччахьалкхена 24200 сом пайда баьб.

Уж къахьегама толамаш доахача дизза дакъа даьлад предприяте рационализатораша а. Цар ухх шера кийч а яь производствана юкъейихьай шера предприятена 36 эзар сом пайда беш йола итташ рационализаторски предложенеш. ДикагIболча рационализаторех лоархIаш ба водитель Ш. Азизов, участка начальник А. С. Хериговенко, слесарий бригадир В. Кощевой, кхьбараш.

Коммунистически къахьегама сийлен цIи яккхара тIехьара социалистически яхь е ди тIехьа шерагIа яржаш йоагIа предприяте водителашта юкъе. Из сийлен цIи лелаеш а яьх бригада, йиъ отдел, 423 болхло.

Дуккхача водителашта, кхыча болхлошта къаьстта чIоагIа белгалдьннад Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дуза ер юбилейни шу. «Предприяте сийлен ветеран» яха сийлен цIи еннай 54 сага, хIаьта «Предприяте ветеран» яха цIи еннай яхье хьалха латтача 91 болхлочоа. Царех ба водителаш Н. Соломенцев, Ю. Самсонов, И. Москаленко, К. Хаджиев, М. Исламов, кхьбараш. Сийлен книжка тIа йихьай 35 болхлочун цIи, предприяте Сийлен уга тIа даьккхав 27 саг. Царех ба водителаш В. Лушников, Э. Злаков, И. Федченко, В. Дмитриенко, М. Канаев, кхьбараш.

«Толаме чаккхъякха юбилейни вахта» яхача девизагIа шерра социалистически яхь йоаржаьча предприятерча бригадех бархIие сентябре октябре беттаьшка кхоачашьяьй пятилетка хьалхарча шин шера задани. Эттара хьалха из кхоачашъяьрех я Острецов Евгений Иванович, Дементьев Иван Егорович, Маиев Хумид, Корсаков Владимир Николаевич керте латта бригадаш. Ухх шера декабрь бетта чотах къахьегаш я А. А. Мончанов, Б. Н. Лодянов, В. В. Бычков керте латта бригадаш. ХIаьта предприятерча 102 водитело кхоачашъяьй пятилетка хьалхарча шин шера задани. Царех ба водителаш Тарапурин Вадим Александрович, Петренко Александр Павлович, Васильченко Александр Владимирович, Григорьев Виктор Николаевич, кхьы дукхха бараш. Цар цхьаккха смена дIаяхейтац шоай нормаш 125—130 процент кхоачаш ца еш.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

СУРТА ТIА: (аьрдехьара аттехьа) водителаш А. Петренко, А. Васильченко, В. Григорьев дIахо хьалхашка латтача декхарех лаьца дагабоалаш ба.

И. ПЛИЕВА сурт.

ХЬОНА, ХЬАМСАРА ПАРТИ, ТХА УЙЛАШИ ГІУЛАКХАШИ

ПЯТИЛЕТКА КЪОНАЧА ГВАРДЕЙЦИЙ РЕСПУБЛИКАНСКИ СЛЕТЕРА

Ухх деношка В. И. Ленина цІерагІа культура Дворец тІана аьнна хьалхийза яр. Ухха-за вай республика массайолча мелнгашкара гулбеннкабар то-лашагІбола къона болхлой, колхозхой, дешархой, дукхагІдолча ноахала ницалаш, къахьегама ветеранаш. Ухх вІашагІкхийттабар Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизара сийна Ленински комсомоло КПСС ЦК-на дургдолча Рапорта кІала кулг езде бокъо яккхара комсомольцашта, мехкараштей кагийча нахан юкъе яьржа хиннача социалистически яхья итогаш яра. Цу темах слете доклад йир ВЛКСМ Нохч - ГІалгІай обкома шоллагІча секретара Енин Александра. Дагардар ала а дуна в дукха дер слета доакъаш-хой.

Сийлахь - боккхача Октябра юбилея баха ма-боаггІара на-къабара дукха къахьегама сийлен Ленински вахте а этта, къонача производственникаша, комсомольско - кагирхой коллективаша 10-ча пятилетка планаши социалистически декхараши доаггІача тайпара кхоачашдера шерра социалистически яхь йоаржайр. СССР 60 шу дизара цІерагІча химически комбината комсомольцаша, ВЛКСМ ЦК тІахьехамца, республике хьалхарчарца ленинградий почин хьал а лаьца, «Октябра 60 шера — 60 хьинаре кІира» девнагІи, хІара кІира Советски Іаьдала белгалдарча шера а хетадеш, Сийлахь - йоккхача Октябрьски революце 60 шу дизарга КПСС ЦК Ленински комсомоло дургдолча Рапорта кІала кулг язде бокъо яккхара социалистически яхь дІакхайкайир. БІаь эзар совгІча комсомольцо, 629 комсомольско-кагирхой коллективо къонача химикий болам хьал а лаьца, юбилея накъадолха денош, хьинарерча къахьегама, лакха дикал йолча балха денош дергда аьнна дІакхайкадир.

«Пятилетка шин шера план — 7-гІча ноябре» яхача девнагІа шерра социалистически яхь йоаржайр республика комсомольцаша. Иштта «Промавтоматика» яхача опытни завода токарий бригадо пятилетка шин шера план сентябрь бутт болалуш кхоачашйир, цуна цхьана шоай социалистически декхараш дика хьал-ха тІехкхоачаш а деш. Из патриотически болам шерра хьаллаьцар вай республика кагирхоша. комсомольско - кагирхой коллективаша. 5500 совгІча йоІаи зІамигача саги, 274 комсомольско - кагирхой коллективаша хиъал хьалхо кхоачашйир пятилетка шийн шерра план. Шин шер дукхаза зІамсагІи йоІи, 51 комсомольско-кагирхой коллективо хІинцале 1978, 1979 шерий чотах къахьоташ бу. Цаьрна юкъе а Грозненски швейно - производственни объединене швея - мотористка Зимова Валентина, Нохч-ГІалгІайн гІишлойн управлене СМУ-3 комсомольско - кагирхой бригадин слесарь - монтажник Магомедов Сабрудин, мехдаьттен газан доакхкача «Малгобекнефть» управлене бурудеттер Галаев Хьусаи, иштта дукхаха кхыбарш.

Шовй беркатерча къахьегамца, тІехдикича дешарца Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизара Ленински комсомоло КПСС ЦК-ага дохьийтача Рапорта кІало кулг язде бокъо яьккхар 5564 саго. Юбилейни цІейна накъадолхаш яьржа хиннача кхьо гучабаьхар къахьегама керда турпалаш, пятилетка къона гвардейцаш. Дукхьал дІадахача шера 110 къонача болхлочоа правительственни совгІаташ делар.

Вай хьанара турпалаш беший Къахьегама Шеча Байракха ордена кавалер, «Пятилетка къона гвардеец» яха ВЛКСМ ЦК дото знак лелаю Батаева Луиса, Старогрозненски бурувдеттача балхий управлене комсорг «Социалистически яхье котваьннар» яха КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС-а, ВЛКСМ ЦК Знак енна Комаров Павел, Знак Почета ордена кавалер «Электроинструмент» завода токарь Дзармотов Мувса, иштта дукха кхыбараш. Стахановски озмалагІа къахьегарца шо сийлен бокъо яьккхар КПСС ЦК-га Ленински комсомола дохьийтача Рапорта тІа кулг яздe.

«Красный молот» завода токарь Спетивцев Александр, Карабулакски химически реагентий завода воккхагІвола аппаратчик Храмов Петр, Урус-Мартановски района «Горец» совхоза доярка Умхаджаева Малика, Малгобекски бурувдеттача балхий управлене бурувдеттачи гІонча Хадаев Іийса, Шелковской района В. И. Ленина цІерагІча колхоза механизатор Еременов Цуколей есина бараш социалистически яхье хьалха, — аьлта во Іеш тахан хьаф мо производстве болх бе баьхкарашта дика масал да.

— «Красный молот» завода фонтании арматура цеха комсомольско - кагирхой коллективо республике хьалхарчарца хьаллаьцар «Юбилейни вахта — хьинаре финиша» яха патриотически инициатива, — дийцар слете «Красный молот» завода № 13 цеха мастера Матюхин Виктора.

Цу цеха комсомольско-кагирхой коллективо бригадо балха юкъера норма 156 процентаги къахьегама овсарле 101,7 процентаги дІакхоачаьй, кхоьий 7,5 эзар сома мехьа тайп-тайпара материалаш, ухх шерарча алхха 3-ча квартале хьачуенай 15 рационализаторски предложени, царех хьахиица экономически пайда кхо эзар сом да.

Слете къамаьл дьача Назрановски ГІ. Ахриева цІерагІча «Электроинструмент» завода токара М. Дзармотова, «Нефтепромавтоматика» НПО воккхагІволча Іилман болхлочо Е. Карбанова, Урус-Мартановски района «Красноармейский» совхоза механизатора С. Джамбекова даймар шоай хьахарчия коллективашка ле-маш социалистически яхь производствена довл а кулгалдера а дика школа хилар.

Комсомолдаштен кагирхоштен карагІдаьначо толамех лууша белгалдахха дика хо производстводиен хьокхамца дохача, социалистически яхь вІаштІехьйоккхача доккха дакъа бохкхаргІдолча новкъостошта — вай республике ... Валха керда хІебаьлла хьахарчия кадрови болхдоша шефстволь лелаяр къахьегама коллективни вахара норма а хилана дІаэттай.

ХІанна йоазаш тахан хьехамчий Социалистически Къахьегама Турпалий Ушакова Мария Павловнай, ГІишлоиъечуи Хаджиев Шамсудина, Ачхой-Мартановски района «Урожайный» совхоза комсомольско - кагирхой бригада бригадира Эльмурзиев Вауде, иштта кхыболчар цІерах. Слета эттара безагІбола хьаьший бар уж.

Вай республике шерра яьржай коммунистически къахьегама бригадаш, цІи хезача пахь кулгалду ГІоргьянив къахьегама коллективаш, производства ветеранаша, Социалистически Къахьегама Турпалаша комсомольско - кагирхой бригадашта, царна шоай опыт дІеалара лаьрІа коллективни наставничествах йола патриотически инициатива.

— «Тха хьехамчий дегаш, — аьлар ше слете къамаьл деш Социалистически Къахьегама Турпала, СМУ-2 комплексни бригада бригадира Хаджиев Шамсудина — массахана а шоана, къоначарна, тхоай мел йола опыт хамаьрша дІаяла, шо къахьета Іомазе дийла да. Тхона гуш да доккхагІдолча ноахала эстафета тешшамеча кулгаша дІайна хилар. ХІаьта цудукха царна цецкъостал де кийча ба ветеранаш.

Республике шерра яьржай лектореш. Ленински ... парте, ленински комсомола исторена, вай доархІамеча документа — СССР кердача Конституцена пропаганда яра гІудакх. ХІаьзарча хана воркІ бІаь совгІаз къоначи лекторанша нахадаш бригадашка, цехашка, хьайбаш лелдеча фермашка, промышленни предприятешка, юрташкен болхлой посёлкашкен выступленеш ю.

ХІара вІашигача сален йийи вахаре къаьстта моттиг дІалоац кагирхоша коммунистически кхетам балара гІулакх комплексни хьисапе чакхдаккхар Іалашдаро.

Республика кагирхоша шоашта карагІдаьначох рапорт а луш, доп дедар. Сийлахь - боккхача Октябра 60 шу дизара накъадолхаш яьржа хиннача социалистически яхье Іоаьнча опытах шерра пайда а эцаш КПСС XXV съезда решенеш кхоачашьяра къахьегаме хІаьзолна во хиина тьоахаме гойта, тІатеІІа революционни теори Іилчан лакхалеш, техникен культурен карадерзе. Ленински ІаьдалегІа, коммунистически ІаьдалегІа даха, болх бе, къовсам лоаттабе Іомале!

Слета доакъашхоша тІайнар ВЛКСМ Нохч-ГІалгІай обкома КПСС ЦК-га дола рапорт 5-ча ноябре Грозне хургйолча торжественни заседане ВЛКСМ 17 съезда делегаташа, Ленински комсомола преме лауреатана КПСС Нохч-ГІалгІай обкома ... Республикан берригача комсомольски организацешта, комсомольско-кагирхой бригадашта, «Рекордо ходз» яхача республикански конкурсе котбаьхкарашта, производстве, юрта боадаме хьахалатташта ВЛКСМ ЦК, Нохч - ГІалгІай обкома сийлен грамотоаш, вымпелаш, маьхдолда совгІаташ делар.

Слета балха юкъе дакъа а лаьцира кхамаьл а дир КПСС Нохч - ГІалгІай обкома секретара Л. Д. Магомадова.

Р. ЯНДИЕВА.

СУРТА ТІА: заседане зале.
З. БАТЧАЕВА сурт.

ЦІейна кийчо ю

Наха мел дечох, мел лелачох хоалуш да Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизара цІей хьатІалоагІалга. Къаьстта а хоалу из художника-оформитела мастерске чуваьлча.

Дукха шераш да «Красный молот» заводе художника Дзелиев Григорий Александровича болх бу. Заводе мел кийчаль гойтара агитаци цуй цуй новкъостийи болх ба.

Къаьстта болх кхехкаш латт мастерске ухх деношка. «Ленина цІенкъагІц. Октябра иэькъагІа» яхача темагІа красномолотовцашта цІейна дола полотнаш, плакаташ, панноаш кийчдеш ба цига. Из тема хьалларгъа болхло, ахархо, бІухо тІалаттача броневикас. Иштта кийчдеш да художникаша хьалхара Ленински «Лаьттах, машарах дола Декреташ», «Деррига Іаьдал Советашта» яха лозунг, «Хоастам хилба социалистически революцена» яха плакат. Шеррача плаката тІа яздь хургда «Массе мехкий пролетареш, вІашагІкхетал» яха дешаш.

Иштта кийчдеш латт красномолотовцаша социалистически яхье даьлача толамий къахьегама рапорташ, шоай хьинаречa къахьегамца завода летопись дІайолаьрий, производства толамагІчарех толашагІбарий цІераш.

Къаьстта моттиг дІалоаца аргьа кердача Конституце а. Завода здане тІа хьалтохаргья Октябрьски революце йоккха орден. Керттера заводской аллея хозъергья Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизара КПСС ЦК даьча тІахьехамаша, партеи правительстван кулгалхой портреташа.

Из беррига а болх бераш завода художникий группа я. Баккъа дукхачарна хан из творчески къахьегам заводской художникий Г. А. Дзелиева, Королев Владимира, Клейменовой Тамаре, Горшкова Игоря болх болга. Дукха ха а цар шоай предприятя цІейна кийчъеш хьаьнга.

К. ТИМОФЕЕВ.

СПАРТАКОВЦИЙ ТОЛАМ

Юбилейни шера къаьстта дика кальшнай республика «Спартак» яхача общества спортсмений.

Грозненски автотранспортни предприяте футбольни команда Ерригроссийски «Спартака» чемпион хиннай. хІаьта транспортни управлене волейбольни командас Российски «Спартака» волейбольни командашта юкъе хьалхе а йоаккхаш, мехка «А» классах ловзача командашта юкъе Советски Союзе гІолла хьалхара моттиг яккхара хиннача яьашка 11-гІа моттиг яьккхар.

Ухх шера спорта мастер яха цІи 8 саго яьккхай обществе. Царех ба Рассказов Евгений (истола тІара теннис), Заурмакал Умаев (ший лоІаме кІалтохаргах), Сатуев Мальмаз (ший лоІаме кІалтохаргах); велосипедин спорте: Алексей Осколков, Николай Казанков, Натальи Чередникова, кхыбараш.

Ухх шера 34 мастерий кандидат, 234 І-гІча разряда спортсмен, 7130 ІІ-гІчен ІІІ-гІчен разряда спортсменаш кийчбаьй «Спартак» обществос.

С. ШАДИЕВ.

МЕХКА СИЙ ДАЬККХАР ЦІАКХАЧАР

Из вІаккхачарга сатувсар, хьежар. Из тамаш а яцар. Нохч - ГІалгІайчен шиъ воІамерча вІалтохаргах аьттора истоpe чуъ дукхьашка хинна чемпион ва Бисултанов Асланбек. Цо из дарга спортивни общественность хьежа дукха ха а яр.

ХІаьта цуй вахара исторе чухь а, хьахетаргахьа, цІакхча дишлургдоацаш, цуй а из мел везачун а дег чу дужаргдолаш да ухх шерара 23-гІа октябрь. Цу дийнахьа Лозанна яхача Швейцарски городе дунен экс-чемпионана Бюттнер Харальдана (ГДР) тиннача финальни вІашагІкхетаро ихы цІаьккхаза а къаьлта хьахьекхар вай мехкахочун дениа, из — советски спорта исторе оагІо тІа шиъ цІи дІа а саьсеш из хилар дунен чемпион.

Бисултанов Асланбека боккхача толамо гІалбигача сийна беине, йІайха хьежар самарзийнахьа гуйрен малх. Грозненски аэропорте махкий эскортаза дунен чемпиона дукхьалдаьлхабар партийни, комсомольски болхлой, спортсменаш, дешархой, доттагІий, новкъостий. Зизаш даьхьаш баьхкабар пионераш.

Дукхьалдаьхкараштa юкъе бар КПСС Нохч-ГІалгІай обкома секретарь М. О. Бузуртанов, Нохч - ГІалгІай АССР-а Министрий Совета председатела заместитель И. К. Байбуатов.

Самолета трапа тІа итара хьалха гучевоала СССР заслуженни тренер Багаев Деги Ибранович, цун тІехьа — СССР заслуженни спорта мастер, дунен чемпион — Бисултанов Асланбек. Ког лаьтта ца хетийташ доттагІаша, новкъостама, боазарама мархІа бехи уж.

Цигача, аэропорте, цу вІашагІкхетара хетаь митинг хилар.

Из дьайнйаллар республикански спорткомитета председатела Б. О. Гайсанова. Цо дег тІара дакъьал ейнар дунен чемпион А. Бисултанов цуй тренер Д. Багаев.

— Из котало доархІаме я, — аьлар цо, — вай вахара эгара езагІа йолча хана — вай вахара Керттера Закон — СССР керда Конституци тІа я йина Сийлахь - боккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизара накъадолдаш хелерча. Кхы а дукха кургеа шун спортивни кхьаш, вІашагІкхетараш. Дале а, тахханара ди дишлургдоацаш да. ВІалла а гІьна ца «Олимпиада-80». Цига а тахан санна тха дегаш везийдеш оаша даккъалоашаргіийр дог тийша да тхо.

— Тахан вай Нохч-ГІалгІай республика лаьттан тІа докха цІей дессал, — аьлар ше къамаьл деш ВЛКСМ Нохч-ГІалгІай обкома секретара Егоров Сергея. — ТІехдика спортивни котало а яьккха цІабаьхка Бисултанови Багаеви тІазоаш да вай. Лозание чемпиона карагІдаьннар — боккха мех болаш котало я. Шиъ спортивни денаца, къонахчалца Ленински комсомоло КПСС ЦК-га дохьийтача Рапорта юкъе дошо оагІув юкъебиxьаб дунен чемпиона Бисултанов Асланбека. Цухуьа непхуьла везаш хІама хиттал оараш бола цІаьккхаш хьона тара хила гІертарах, Асланбек. Республика комсомоло хьох доккхал ду.

Цул тІехьагІа къамаьл даьча СССР заслуженни тренера Д. И. Багаева дег тІара баркал аьлар массанена а, шоаш иштта безбаь тІамарах а, чемпионат мел лаьттача хана шоашка хьожаш а дег лазаш а мел хинначарна. — Вай мехка, — аьлар цо, — сагаца мел йола таланташ догІайоваллара деррига хьалаш да, цунна дола тешал да са а аз кхеваьча Асланбека а вахар. Цудухьа баркал ях аз массанека а. ТІехьа тІайоагІача хана а тхоаш иштта толамаш йіхе дог-уйла йолаш хилорах шо тешa а ду оаха.

Иштта баркал оалаш къамаьл дир Бисултанов Асланбека а.

Цул тІехьагІа ВЛКСМ Нохч-ГІалгІай обкоме дунен чемпиони цуй тренеpи тІайнар хьалхарча секретара Т. У. Махмудхаджиевас. Цигача пресс - конференца а хилар. Гулбеннараша даьча хаттараьта шоп делар Бисултановен Багаевен.

ХІаьта оаха, тахан, кхы дІако а иштта тІехдина толамаш дахар а лоаш дег чура ловца боких вених йолча кІанте Бисултанов Асланбекан ший гІулакха дикача тоазанча, тренера Багаев Деги Ибрановичан!

Р. РОЗИНА.

СУРТА ТІА: аэропортера вІашагІкхетар.
В. ЕЛИЗАРОВА сурт.

ТЕЛЕВИДЕНИ

29 октябрь

I ПРОГРАММА

9.00 — Керданараш. 9.10 — Іуйранера гимнастика. 9.30 — «АБВГДейка». 10.00 — Іуйранара музыкальни программа. 11.00 — «ДикагІдола товараш — дукхагІа». 11.30 — «Комсомол» яха документальни фильм. 11.55 — «Музыкальни абонемент». «Къона дІалоккхараш». Дунен халхараште юкъерча конкурса лауреаташ Виноградова а Суханов а (фортепиано). 12.35 — «Улахцієно». Іилмапопулярни программа. 13.20 — «Спортлото» тираж. 13.30—«ВорхІлагІа ажия» яха телевизиони художественни фильм. 14.30 — «Комсомольцаш — сатем байна дегаш». «Советски алар антологи» яхача циклашкара концерт. 15.00 — Литературни беседаш. Передача дІахьу А. Суркова. 16.00 — «БІаргагушдар — тешa хиладар». 17.00—Футболах йола СССР чемпионат. «Динамо» (Тбилиси) — «Динамо» (Киев). Тбилисера трансляци. Перерывах керданараш. 18.50 — «Городаши нахи» яхача циклашкара «Киев» яха телевизиони дукхаха серийни художественни фильма премьера. 19.25 — «Халкъа ашараш». Концерт. 19.40 — А. Толстой «Хождение по мукам» яха цІи йолча романах даьккха телевизиони дукхаха серийни художественни фильма премьера 8-гІа сери. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — Ленински комсомола совгІата лауреаташ концерт. 22.15 — Спортивна гимнастикаха йола дунен кубок. Ивсанера передача. Йистеньаьча — керданараш.

II ПРОГРАММА

16.00 — Мультфильм. 15.25 — Октябра тІехьe я». ВЛКСМ обкома секретара Егорова къамаьл. 15.35 — «Халхараш ду Павлова Надяс». Фильм-концерт. 15.55 — «Юбилейни вахта — толаме чакхьяккха!». Кхоана автомобильни транспорта болхлой Ди да. 16.15— «Автомобилист» яха тележурнал (нохчий меттала). 16.45 — «Цlаьнкъага саг йолийр». Художественни фильм.

30 октябрь

I ПРОГРАММА

АВТОМОБИЛЬНИ ТРАНСПОРТА БОЛХЛОЙ ДИ

9.00 — Керданараш. 9.10 — «Зарядка а дІаоттаІ». 9.30 — «Гургал бетта саьхьт». 10.00 — «Советски Союза гІулакх дийн да». 11.00 — А. Толстой. «Хождение по мукам» яха цІи йолча романах даьккха телевизиони дукхаха серийни художественни фильм. 8-гІа сери. 12.20 — «Деррига шир лоь дона». Киножурнал. 12.30 — «Юртара саьхьт». 13.30 — «Музыкальни киоск». 14.00 — Боккхача наьхъа этапаш. «Октябрь» яха художественни фильм. Ховдам беш дола дош оал СССР кинематографистий Союза правлене секретара, искусствоведене доктора Караганова. 15.30 — «Дунен халкъашта юкъера панорама». 16.20 — Тахан автомобильни транспорта болхлой Ди да. Передачана юкъе дакъа лоцаш ю РСФСР автомобильни транспорта министр Трубицын. 16.40 — «Шун догаьмоех йола музыкальни программа». 17.20 — «Іажий гали» яха мультфильм. 17.40 — «Дайн бераши» яхача циклашкара «Цу беррига къонгаш» яхача телевизиони документальни фильма премьера. 18.00 — Керданараш. 18.15 — «Бабаджанян. Сурташ». ДІалокх СССР халкъа артиста Бабаджаняна. 18.30 — «Кинопикъбара клуб». 19.30 — «Илли-77». 19.55 — А. Толстой. «Хождение по мукам» яха цІи йолча романах даьккха телевизиони дукхаха серийни художественни фильма премьера. 9-гІа сери. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — «Балета дьокъехьа». Советски балета традици. Передача дІахьу РСФСР искусства заслуженни деятела Кригера. 22.00 — Акробатиках йола телевизиони матч. Польша — Болгария—СССР. Йистеньаьча — керданараш.

II ПРОГРАММА

16.00 — «Сийле хила хьона, тха кортамукъа Даьхе!». Киновикторина. ПхелагІа передаче. 16.30 — Концерт. 17.15 — «Маяковский велакъежа» яха художественни фильм.

РАДИО

29 октябрь

6.30 — Жа lуй бригадий гуйранера йоаллонаш. Наурски района боаллаьашкара репортаж (нохчий меттала). 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Ашараш. 7.20 — «Грозненский рабочий». «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.20 — «Сердало» газета обзор. 7.35 — Ашараш. 8.25 — «Къонаш». Комсомол хьажинача Денна летаь радиовыпуск. 14.30 — Воаха дола халкъий дезале. «Оаха ирзах мали доах» Удмуртски радиос кийчъь передача. 15.00 — «Вайна нана гІашлош хьалъе а даха а новкъостал ду» яха радиокомпозици. 15.40 — «Кагирхой оазаш» (гІалгІай меттала). 16.00 — «Парте дешо вет-уроттаду». 16.15 — «Лай-мехка музыкальни вахар» яха радиожурнал (нохчий меттала).

30 октябрь

ТАХАН АВТОМОБИЛЬНИ ТРАНСПОРТА БОЛХЛОЙ ДИ ДА

7.10 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.10 — «Ленинан некъ» газета обзор. 7.25 — Хоамаш. 7.35— Ашараш. 8.25 — Шоана дукхаезаш ашараш. 12.10 — Микрофона хьалхашка ба йоазонхой. «Конституце хьакъехьа дола дош» (нохчий меттала). 15.15 — «Цlе сийгаш» яха пионераштен дешархоштен йола передача (гІалгІай меттала). 15.45 — Руль бе йоаллаш ба юбилейни вахте хьалхалаттараш. Нохч-ГІалгІай транспортни управленера передача. 16.00 — Автомобилисташ шоаха дола концерт. 16.30 — «Школьни глобус». 18.20 — Иллеша доттагІал дараша дола концерт (гІалгІай меттала).

Хоамаш

Тахан республике гІоллен Грозне хувцалуш морхаш а йолаш, йоачаш а йоазаш, малхбузехьара секунде 3—7 метр чІоагІа мух а хьекхаш хилен фегара температура республике 7—12, Грозне 9—11 градус йІовхал йолаш хилен тарлу.

Метеостанци.

БОЛХЛОЙН ЮРТАРЕН КОРРЕСПОНДЕНТАШ ДЕШАШ БА

Нохч - ГІалгІай телевиденеи радиои журналисташа болхлойн юртарчен корреспондентий творчески хьнер ... айдар, профессиональни говзал лаккьяр дукха хІара шера къаьстта школаш хьелл. Цуй ладуггІараша Іомаю журналистика дардаш, оаз йола йоаздера техника.

Цу тайпара школа хьайийлар ухх шера 26 октябре радио ЦІагІа. Школа хьелла къамаьл дир Нохч-ГІалгІай телевиденеи радиовещанеи комитета председатела С. М. Лагутина. Цо дийцар КПСС XXV съезда, ЦК октябрьски пленума, эссазлагІа херажча СССР Лаккхехьарча Совета 7-ча сессе решенешна хувзаденнa болхлойн юртарчен корреспонденташтa хьалкашка латтача декхарех.

С. ТАСУЕВ.

ТХА ИНТЕРВЬЮ

Керда вІашагІкхетараш

Музыкальни театральни искусство езарашта эггара гІозагІа а дог тохадолийташ в йола ха я гуйре. Театраша, филармонеша дІайолаю керда сезон. Шоашта дукхаьбезаш болча актерашта, музыканташа, композиторашна вІашагІкхетарашка сатувсаш хул зритеlаш а.

Вай республика художественни коллективашта юкъе хьалхарчарех гуйрен-Іан юбилейни сезон дьайийлай Нохч-ГІалгІай филармоне. Кердача сезоне музыкальни искусство езарашта хьежача самьерадмеча вІашагІкхетарех дуалар дийцар тха корреспондентo филармоне директора заместитела Х. Х. Наурбиева.

Кердача сезона план оттаеш, — йоах Х. Х. Наурбиев, — тхо тереелде хьежар берригача зритедий дІахазараши хьоштаи. Классика езарашта а эстрада езарашта а тоам бе дагадар тхо.

Дукха ха йоацаш Грозне чакхьаьлар Сийлахь - боккхача Октябра 60 шу дизара хетаь «Дошо гуйре» яха искусствай фестиваль. Цига грозненцаш вІашагІкхийттар цІи хезача советски халкъа театрий артисташ, иллиаллархоша. Уж бар СССР халкъа артистка Тулегенова Бибигуль, Эсамбаев Махьмуд, РСФСР халкъа артисташ Кириенко Зинаида, Вишня Георгий, Райков Евгений, Молдавски ССР заслуженни артистка Кодрину Мария, Якутски ССР заслуженни артист Бельды Кола, иллиаллархо Ненашева Галина, иштта дукхаха кхыбола искусствай мастераш.

Нохч - ГІалгІайчен филармоне артисташ шоай мехкахой хьина ца Іеш массанехьа а беза хьаьший ба. Цар выступленеш е мел йийзача городашкен юрташкен лакха мах беш тІаийбаьб уж. Масала Киеве боккхача толамца чакхьоал СССР халкъа артиста Эсамбаев Махьмуда гастролеш. Цул тІехьагІа цІи хетача халкъара ловзачана вІашагІкхетаргба белорусаш цо дакъа лоацаргіа «Белорусски гуйре» яхача фестивале.

Нохч - ГІалгІай АССР заслуженни артисташ, республика Ленински комсомола преме лауреаташ гастролера цІабаьхка дукха ха я яц. Дале а, Октябра цІей чакхдаьлча Ростове, Ставрополе, Майкопе гастроле баха кийчлуш ба уж. Юбилея цІейна цар кийчъьй В. Вишневске «Оптимистически трагеди» яха пьесацара фрагмент, «Дишлургдоацар», «Коммунисташ, дІахьалха доллел» яха программаш.

РСФСР заслуженни артист Дагаев Валида «Лоаман ритмаш» яхача эстрадни ансамблон дакъа лаьцар «Алатау» яхача искусствай фестивале. «ХІаьз хеттал, кІаьнкаш» яхача программаца юрта къахьегамхошта салоІам беш я из коллектив.

Республике гІолла гастролеш ю а РСФСР заслуженни артистка Айдамирова Мареза бригада а. Цига цар хьоахаш я «Турпала 60 шу», «Бегашта а цІенхаштта а» яха программаш. Из дІахьоча дакъа лоацаш ба Нохч-ГІалгІай АССР заслуженни артист Эдилсултанов Шита, иллиаллархой Ужахов Муьмад, Мазаев Іальви, Перова Неонила, конферансье Селихин Виктор. Программа дІахьош ва Потапов Михаил.

ХІаьта симфонически оркестро шиъ сезон хьайийллар П. И. Чайковске торжественни увертюрацеи Д. Шостаковича 12-ча симфонецеи.

Грозне хьоашалгІа вена хилар Вильнюсски филармоне солист, литовски скрипач Юогис Дворинас. Цо кхоачашдир польски композитора Виняваски Генриха скрипка лаьрІа II-гІа концерт.

Украинера баьхка а хьашпий хинаб вайнга. Из я «ДоттагІала визитаца» ена Днепропетровски симфонически оркестр (керттера дирижер УССР халкъа артист Карапетян Гурген).

КХЫ МАЛАГІА ВІАШАГІКХЕТАРАШ ХЬЕЖ ЗРИТЕЛАШКА?

— Гастрольни программа йоккха я. Иштта вайнга яь езаш я Латвера Радвилайте (фортепиано), Ростовера «Красны девицы» яха вокально-инструментальни ансамбль. Сакъердаме дургья аьнна хет Белгородски филармоне «Сакъердаме ревю» яха эстрадни коллектива выступленеш. Дукхьешка йоагІа вайнга Кубера иллиаллархо Бургет Ирис.

Цу тайпара, моллагІа а жанр езача зрителашта тоам беш хургда кердача сезона вІашагІкхетараш.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, Ленина, 9 (3-гІа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-90; редактора зам. — 3-39-11; бехктоххамасекретара — 3-34-38; партийни вахарен культуран отделий — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отдела — 3-74-68; бухгалтере — 2-54-30; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Ленина, 9 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-90; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем — 3-74-68; бухгалтерия — 2-54-30; корректорской — 2-89-88.

Газет арадувл шинарен. ерен. шоаттен деношка

СФ02462. «Грозненский рабочий» издательства типографи. Маяковске, 92. Типография изд-ва «Грозненский рабочий», Маяковского 92. Заказ № 8012.